

Друкований орган
Міністерства
оборони України

№ 4 (719)

27 – 31 січня
2014 року

www.krula.com.ua

e-mail: krula_ukr@ukr.net

Підписний індекс –
22242

На варті неба України!

Військовослужбовці допомагають ліквідувати наслідки снігової негоди

2 стор.

Служба за контрактом
та покликом душі

5 стор.

Протягом дня понад 20 годин у небі

9 стор.

Робота захисників Вітчизни – головна тематика нового телепроекту «Гарнизон»

В Харківській обласній державній телерадіокомпанії завершено сертифікацію нового телепроекту «Гарнизон». Нова 20-хвилинна передача щомісяця інформуватиме мешканців регіону про життєдіяльність Збройних Сил України.

– У професійному відношенні ми давно співпрацюємо з офіцерами Регіонального медіа-центру Міноборони. Організуємо телемости, круглі столи, тематичні передачі. Тому цілком логічним стало створення даного проекту. Сподіваюся, телеглядачам сподобається наша інформація, – пояснила перший заступник генерального директора ХОДТРК Юлія Літінська.

Ведучою програми «Гарнизон» стала працівник обласної державної телерадіокомпанії Дар'я Красномоовець, а в ролі репортерів та операторів виступили військові журналісти.

Перший випуск телепередачі «Гарнизон» мешканці Харківщини зможуть побачити на регіональному телеканалі «ОТБ» вже у п'ятницю, 31 січня о 18:30, а її повтори відбудуться наступного тижня.

Гаряча лінія «Крила України» (0432) 59-60-48 65-22-048

ЗВЕРНЕННЯ

**Військовослужбовці
Повітряних Сил
Збройних Сил України
звернулися
до Президента України –
Верховного
Головнокомандувача
Збройних Сил України**

У Вінниці, в Командуванні Повітряних Сил Збройних Сил України на загальних зборах військовослужбовців, генерали та офіцери управління, відділів і служб Командування виду ухвалили звернення до Президента України – Верховного Головнокомандувача Збройних Сил України.

За словами заступника командувача з виховної та соціально-психологічної роботи – начальника управління з виховної та соціально-психологічної роботи Командування Повітряних Сил Збройних Сил України полковника Олега Грунтковського, відповідно до чинного законодавства України військовослужбовці Збройних Сил України є поза політикою. Про це неодноразово констатував Міністр оборони України Павло Лебедєв, наголошуючи на неможливості участі підрозділів Збройних Сил України у вирішенні внутрішніх політичних проблем.

– Водночас, як громадянам країни, – говорить полковник Олег Грунтковський, – нам небадь дуже майбутнє нашого народу, майбутнє наших рідних та близьких, майбутнє наших дітей. На загальних зборах військовослужбовців Командування Повітряних Сил ЗС України ми ухвалили звернення до Президента України, в якому йдеться про підтримку курсу на недопущення розпалу громадянської війни і руйнування цілісності держави. Серед військовослужбовців Командування Повітряних Сил – багато учасників бойових дій, які пройшли “гарячі точки” і на власні очі бачили наслідки громадянського протистояння у багатьох країнах світу. Допустити такого у нашій країні не можна.

ДЕНЬ ПАМ'ЯТІ

У Збройних Силах України вшанували пам'ять Героїв Крут

29 січня 1918 року на залізничній станції поблизу селища Крути відбулася битва між шеститисячною більшовицькою армією та трьомастами київськими студентами, які загинули, захищаючи підступи до Києва. Цей бій набув символічного значення для України завдяки героїзму української молоді.

День пам'яті Героїв Крут є однією з визначних подій вітчизняної історії, і нинішнє покоління пам'ятає про подвиг молодих патріотів. У 96-у річницю від дня кровопролитної битви вшанування пам'яті полеглих під Крутами відбулося по всій території держави. Активними учасниками цих заходів стали військовослужбовці Збройних Сил України, представники місцевих органів влади, громадських організацій, науковці, творча інтелігенція, духовенство, молодь та пересічні громадяни.

Подвиг юних патріотів, які віддали своє життя за свободу та незалежність України, вшанували хвилиною мовчання та покладанням квітів.

АРМІЯ З НАРОДОМ

Військовослужбовці допомагають ліквідувати наслідки снігової негоди

Військовослужбовці Збройних Сил України продовжують надавати допомогу у ліквідації наслідків негоди в районах дислокації військових гарнізонів: вони розчищають дороги та допомагають витягти авто, які опинилися у сніговому полоні.

Станом на 29 січня виникли значні ускладнення у пересуванні автомобільного транспорту на автошляхах у Львівській, Рівненській, Вінницькій, Миколаївській та Донецькій областях. Для ліквідації наслідків снігових наметів виділено 46 осіб та 20 одиниць техніки від восьми військових частин Збройних Сил України. За короткий час вже розчищено 439 кілометрів автомобільних шляхів, евакуйовані 34 автомобілі.

Так, на Львівщині у Бродівському районі 7 населених пунктів опинилися у сніговій пастці, ще до 5 добратися майже неможливо. Керівництво Бродівської районної державної адміністрації звернулося до командування 16-ї окремої бригади армійської авіації Оперативного командування “Північ” із проханням допомогти у розблокуванні населених пунктів на ділянці автодороги Броди – Пониківця – Заболотці – Лучківці – Ясенів. Для виконання цього завдання виїхали шнеко-ротор на базі ЗІЛ-131 та АПА-5Д на базі Урал-4320. Військові-авіатори за останню добу розчистили понад 27 км доріг, визволили зі снігової пастки 18 автомобілів.

Підрозділ 107-го Центру до-

рожнього забезпечення, що дислокується у місті Новоград-Волинський, також надає допомогу в розчистці снігу в Новоград-Волинському гарнізоні. Там вже розчищено близько 80 км автомобільних доріг.

Військовослужбовці 55-ї окремої артилерійської бригади Оперативного командування “Південь” спільно з комунальними службами міста Запоріжжя виїхали на розчистку снігових заметів на зупинках громадського транспорту та пішохідних переходів. Як зазначив заступник командира бригади з виховної роботи підполковник Ігор Немінський, якщо автошляхи розчищав спеціальний автотранспорт, то тротуари, зупинки залишалися у снігу. На центральному проспекті Запоріжжя зусиллями військових було очищено від снігу 7 зупинок громадського транспорту та 10 пішохідних переходів.

Понад 1200 військовослужбовців та близько 300 одиниць техніки оперативного командування “Північ”, де тимчасово виконуючий обов'язки командувача військ генерал-лейтенант Ігор Колесник, готові до надання допомоги населенню восьми областей в разі погіршення погодних умов.

– Ми провели аналіз погодних змін, загрози надмірних снігопадів та їх вплив на життєдіяльність в зоні нашої відповідальності, – зазначив тимчасово виконуючий обов'язки начальника управління – заступник командувача військ ОК “Північ” по роботі з особовим складом полковник Володимир Яцентюк. – Для забезпечення якісного та вчасного надання допомоги постраждалим районам на базі військових частин діють оперативні групи, загальне керівництво якими здійснюється через командний центр оперативного командування “Північ”.

За словами полковника Володимира Яцентюка, досвід попередніх років показує, що найбільш поширені стихійні явища – це сильні хуртовини, ожеледиця, замети на автошляхах, налипання мокрого снігу. Вони можуть призвести до надзвичайних ситуацій державного та регіонального рівнів.

– Ми визначили найбільш ймовірні території виникнення надзвичайних ситуацій природ-

ного характеру та відпрацювали порядок залучення сил і засобів військових частин у зоні відповідальності. Зокрема, у нашому розпорядженні понад 1200 військовослужбовців та близько 300 одиниць техніки, – додав тимчасово виконуючий обов'язки начальника управління. – Цими засобами ми підсилюємо органи місцевої влади та самоврядування, а також підрозділи держслужби з надзвичайних ситуацій. На наше переконання, цього достатньо, аби вберегти людське життя, забезпечити майно та максимально швидко повернути райони ліквідації наслідків негоди до нормального рутинного життя.

Варто додати, що у військових частинах 8-го армійського корпусу створені загони щодо ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру. Близько 100 одиниць техніки та більше 500 військовослужбовців готові надати допомогу цивільному населенню у боротьбі з негодою.

**Підготував Олександр Олехнович.
“Крила України”.**

“Сніговий десант”

Як і минулого року, військовослужбовці Збройних Сил надають активну допомогу місцевому населенню з розчищення автошляхів. Цього тижня від снігових заметів найбільше постраждали південні області держави. Наразі прогнози синоптиків не втішають, адже сильний мороз та опади очікуються і надалі, а в Миколаївській області навіть оголошено надзвичайний стан у зв'язку з метеорологічними умовами. Військовослужбовці, як і торік, готові до таких ситуацій. І пліч-о-пліч з комунальними службами допомагають навести лад.

Так, окремих інженерний батальйон, що на Миколаївщині, виділив спеціальну техніку і особовий склад для розчищення доріг. Про це повідомив начальник відділу інженерно-аеродромного управління логістики Командування Повітряних Сил ЗС України полковник Сергій Капітанець. У ці дні на прохання посадових осіб райдержадміністрації було виділено автогрейдер ДЗ-143 та двох водіїв – старшого солдата Максима Манька та працівника Збройних Сил Валерія Кисельова. Протягом тижня лише цей “сніговий десант” розчистив понад 100 кілометрів магістралей.

– Нас відрядили на допомогу місцевим комунальним службам, – розповідає Максим Манько. – Ми одразу взяли за роботу, працювали по змінах. Погода, м'яко кажучи, не проста, але ми впоралися із завданням. Приємно усвідомлювати, що твоя допомога саме зараз вкрай потрібна людям, тому й працюєш із подвійним натхненням. Про нас навіть замітку в місцевій пресі написали.

В той же час у Первомайську військовослужбовці місцевого зенітного ракетного полку, яким командує полковник Олександр Бобко, теж надали серйозну допомогу насе-

ленню. Про це розповідає начальник інженерної служби частини майор Ігор Татарінцев.

– На даний час ми розчистили понад сімдесят кілометрів автошляхів, витягли із снігового полону півтора десятка автомобілів, – розповідає майор Татарінцев. – До робіт виділили важку техніку – автогрейдер та БАТ-2, і звичайно, досвідчений особовий склад. Робота ще триває, працюємо і вдень, і вночі. Від імені керівництва частини висловлюю вдячність за працьовитість й наполегливість капітану Михайлу Покин'ябороді, сержантам Віталію Вердишу, Руслану Гізатуліну, старшому солдату Борису Плахотному та працівнику Збройних Сил України Юрію Кузнецову.

Добряче замело і Вінницький гарнізон. Поряд із цим, льотчики місцевої бригади таки спромоглися провести планову льотну зміну у складних метеоумовах, а особовий склад Об'єднаного центру матеріально-технічного забезпечення ПС ЗС України полковника Костянтина Єлізарова на важкій техніці розчистив десяткі кілометрів автомобільних доріг. Це – військовослужбовці автомобільного батальйону прапорщик Юрій Дуков та старший солдат Сергій Тишук.

На даний час усі військові частини Збройних Сил, на озброєнні яких є важка техніка, знаходяться у постійній готовності для надання допомоги Укравтодору та комунальним службам. Боротьба із снігом триває.

Юрій Ігнат. “Крила України”.

ХРОНІКА ВРЕГУЛЮВАННЯ

На шляху виходу із кризи

24.01.2014

Відбулася зустріч Президента України Віктора Януковича з Єврокомісаром з питань розширення та європейської політики сусідства Штефаном Фюле.

Сторони обговорили питання врегулювання політичного конфлікту в Україні. Глава держави запевнив співрозмовника у відсутності жодних розбіжностей у поглядах щодо мирного врегулювання ситуації.

Під час зустрічі з керівниками церков і релігійних організацій Президент заявив, що для припинення конфлікту влада застосовуватиме всі законні методи.

Віктор Янукович зазначив, що на позачерговій сесії Верховної Ради 28 січня буде прийнято рішення про зміни у складі Кабінету Міністрів.

“На цій сесії спільно з депутатами приймемо рішення, і я як Президент підпишу указ, і ми переформатуємо Уряд”, – сказав Глава держави. Президент зауважив, що влада зробить усе для того, щоб “знайти порозуміння”.

Глава держави подякував духовенству за їхню позицію, за те, що в скрутні часи вони не залишають без своєї підтримки людей, які вийшли на вулиці. “Я кожного дня думаю про цих людей, які вийшли на ці акції... Я ніколи не розумів насилля у своєму житті, і мені важко зараз дати відповідь, яка ціна насилля. Найбільша цінність, яка є в кожного з нас, – це життя”, – підкреслив Президент.

25.01.2014

В Адміністрації Президента відбулась третя зустріч із лідерами опозиційних парламентських фракцій з врегулювання політичної кризи.

27.01.2014

Відбулася телефонна розмова Глави держави з Генеральним секретарем ООН Пан Гі Мунгом.

Сторони обговорили внутрішньополітичну ситуацію в Україні. Під час розмови Віктор Янукович підкреслив важливість продовження діалогу шляхом переговорів для віднайдення оптимальних шляхів виходу з політичної кризи.

В Адміністрації Президента відбулась четверта зустріч із лідерами опозиційних парламентських фракцій з врегулювання політичної кризи.

28.01.2014

В Адміністрації Президента відбулась зустріч Віктора Януковича зі Штефаном Фюле.

Сторони обговорили питання врегулювання політичного конфлікту в Україні та шляхи мирного врегулювання ситуації.

Прем'єр Микола Азаров подав у відставку.

Про відповідну його заяву повідомляє прес-служба Кабміну.

“З метою створити додаткові можливості для суспільно-політичного компромісу, заради мирного врегулювання конфлікту, прийняв особисте рішення просити прези-

дента прийняти мою відставку з поста прем'єр-міністра”, – йдеться у заяві Азарова.

Верховна Рада скасувала 9 із 12 законів, які обмежували громадянські свободи громадян і були прийняті 16 січня.

За відповідне рішення проголосували 361 народний депутат.

Президент України Віктор Янукович прийняв відставку Прем'єр-міністра Миколи Азарова.

Президент України Віктор Янукович доручив Сергію Арбузову виконувати обов'язки голови уряду до призначення нового Кабміну.

Своїм розпорядженням Янукович також доручив нинішньому складу Кабміну виконувати свої обов'язки до початку роботи новоствореного уряду.

25-та окрема повітрянодесантна і 79-та окрема аеромобільна бригади залишаються у складі Збройних Сил України.

Інформація, поширена 28 січня 2014 року вітчизняними засобами масової інформації щодо передачі до складу Внутрішніх військ МВС України 25-ї окремої гвардійської повітрянодесантної та 79-ї окремої аеромобільної бригад, не відповідає дійсності. Зазначені з'єднання залишаються у складі Збройних Сил України, порядок їх підпорядкування, у тому числі оперативного, жодним чином не змінився.

За інформацією начальника Головного управління оборонного та мобілізаційного

планування Генерального штабу Збройних Сил України генерал-лейтенанта Володимира Аскарова, для передачі до складу Внутрішніх військ МВС України повітрянодесантної та аеромобільної бригад необхідно видання відповідного указу Президента України.

Зазначений документ до Генерального штабу ЗС України не надходив.

29.01.2014

Глава Адміністрації Президента України Андрій Кірюк зустрівся зі Спеціальною делегацією Європейського Парламенту на чолі з Головою Комітету Європарламенту у закордонних справах Елмаром Брокком.

Під час бесіди в Адміністрації Президента були обговорені шляхи врегулювання внутрішньополітичної ситуації в Україні на підставі взаємоприйняттого компромісу шляхом широкого діалогу влади з опозицією та громадянським суспільством, спільних зусиль з метою стабілізації ситуації та утримання від застосування насильницьких методів.

Верховна Рада ухвалила за основу і в цілому законопроект Представника Президента України у Верховній Раді Юрія Мірошниченка щодо амністії учасників акцій протесту.

За відповідне рішення віддали голоси 232 народних депутати.

Гаряча лінія “Крила України”

Як вступити до військового вишу?

До нашої газети надійшла ціла низка листів з проханням розповісти про умови вступу військовослужбовців-контрактників до вищих військових навчальних закладів.

Оскільки “Крила України” є авіаційним виданням, то й мова у цьому матеріалі піде про найкращий український авіаційний виш – Харківський університет Повітряних Сил ім. Івана Кожедуба. Про інші військові вузи ви можете дізнатися з мережі Інтернет, відвідавши їхні офіційні сайти.

Отже, в правила прийому до ХУПСу зазначено, що університет приймає на навчання без відриву від служби (заочна форма навчання) військовослужбовців рядового, сержантського та старшинського складу, які проходять військову службу за контрактом у Збройних Силах України, бездоганно прослужили не менше одного терміну контракту, не мають офіцерських звань та позитивно характеризуються по службі.

Перше, що повинен зробити контрактник – подати відповідний рапорт по команді в період з 1 лютого до 1 квітня року вступу. У рапорті потрібно вказати: військове звання; прізвище, ім'я, по батькові; займану посаду; рік, місяць і день народження; освіту; обраний напрям підготовки; форму навчання – заочна; перелік конкурсних предметів, з яких вступник зареєструвався для проходження зовнішнього незалежного оцінювання (якщо така реєстрація була); адресу місця проживання та контактний номер телефону.

До рапорту також додається:

1. довідка про результати спеціальної перевірки (наказ Міністра оборони України від 10 квітня 2009 року № 170 зі змінами);
2. копія документа державного зразка про раніше здобутий освітньо-кваліфікаційний рівень та додаток до нього;
3. автобіографія, в якій вказується по-

штовий індекс, адреса місця проживання та номер телефону, а також поштовий індекс та адреса військової частини, де військовослужбовець проходить службу;

4. характеристика з останнього місця служби;
5. картка професійного відбору;
6. копія службової картки;
7. витяг з послужного списку;
8. копія контракту про проходження військової служби;
9. копія свідоцтва про народження;
10. копія паспорта (1-а, 2-а сторінки та місце реєстрації);
11. посвідчення про приписку (військової квиток);
12. шість кольорових фотокарток (без головного убору, розміром 3x4 см);
13. копії документів, що встановлюють право на пільги відповідно до чинного законодавства та вказані в Правилах прийому;
14. копія довідки про присвоєння ідентифікаційного коду;
15. довідка про відсутність судимості;
16. два поштових конверти з марками.

Окрім цього, військовослужбовці рядового, сержантського та старшинського складу, які проходять військову службу за контрактом та не брали участь у зовнішньому незалежному оцінюванні 2014 року, при вступі на заочну форму навчання подають документи, що засвідчують їх право на складання тільки вступних екзаменів в Університеті.

Щодо медичних документів, військовослужбовець повинен надати картку медичного огляду кандидата на навчання у ВВНЗ та додатково медичну книжку встановленого зразка, службу та ме-

Довідка

Харківський університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба являє собою провідний багатопрофільний вищий навчальний заклад, що має високий науково-педагогічний потенціал, міцну навчально-матеріальну базу, здатний готувати висококваліфікованих військових та цивільних фахівців, а також сучасні науково-педагогічні кадри. Сьогодні університет є найпотужнішим видовим вищим військовим навчальним закладом Збройних Сил України, що має IV рівень акредитації (протокол ДАК № 91 від 24.11.2011 року, ліцензія АВ № 586527 09.11.2011 р.).

дичну характеристики.

Прийом особових справ, заяв та документів від кандидатів на навчання з числа військовослужбовців триває до 18.00 19 липня 2014 року.

Вступні випробування тривають з 21 по 31 липня 2014 року. Вступники обов'язково проходять психологічне обстеження, оцінку рівня фізичної підготовки та медичний огляд військово-лікарською (лікарсько-льотною) комісією. Залік з фізичної підготовки складається з 3 основних вправ: №1 (підтягування на перекладині), вправи №23 (біг на 100 м) та вправа №28 (біг на 3 км). Для вступників з осіб жіночої статі – вправа №5 (комплексна силова вправа), №23 (біг на 100 м) та вправа №26 (біг на 1 км).

Оприлюднення рейтингового списку вступників відбувається не пізніше 12.00 години 1 серпня 2014 року. Зарахування – 10 серпня 2014 року.

Більш детальну інформацію ви можете знайти на нашому сайті (krula.com.ua), або на сайті Харківського університету Повітряних Сил (hups.mil.gov.ua).

Колектив редакції бажає удачі всім майбутнім абітурієнтам!

Відповідь підготував Владислав Дем'яненко. “Крила України”.

ОГОЛОШЕННЯ

“Товарна біржа “Земельно-Універсальна біржа” за дорученням ДП Спецтехноекспорт” проводить конкурс з відкритістю пропонування ціни за принципом аукціону з продажу військового майна:

№ Лота	№ п/п	Найменування майна	Загальна кількість	Загальна стартова ціна лота з ПДВ в грн
1.	1.	Безпілотний літальний апарат ВР-3 “Рейс”	23	470 350,00

Конкурс відбудеться 5 лютого 2014 року об 11.00 годині за адресою: м.Київ, вул.Артема, 1-5, оф.501.

Для участі в конкурсі претендентам потрібно подати: заяву на участь у аукціоні за встановленою формою, нотаріально посвідчені копії установчих документів, ліцензію на право здійснення відповідної діяльності, довіреність на участь особи в аукціоні, платіжні документи про сплату реєстраційного внеску.

Для участі в конкурсі необхідно сплатити ТБ “Земельно-універсальна біржа” р/р № 26009131461001 ПАТ КБ “Надра” м.Київ, Центр, МФО 380764, код 34284967 реєстраційний внесок в сумі 150 грн.

Заяви та відповідні документи приймаються до 4 лютого 2014 року включно (до 18.00) за адресою: м.Київ, вул.Артема, 1-5, оф.509, ТБ “Земельно-універсальна біржа”.

Довідки за тел. (044) 272-34-99

З питань ознайомлення з об'єктом продажу звертатись до ДП “Спецтехноекспорт” за адресою: Московський пр.7, м.Київ, 04073, Україна.

Телефон для довідок ДП “Спецтехноекспорт” 044-568-52-87 (робочі дні тижня з 9 до 18 год.).

ОГОЛОШЕННЯ

Втрачено посвідчення потерпілого від Чорнобильської катастрофи (Категорія 3) Серія Б №522078, виписане на громадянина України Олександр Володимировича.

У разі пред'явлення даного посвідчення для отримання пільг і компенсацій, встановлених Законами України, вважати це посвідчення не дійсним.

“РЕПІД ТРАЙДЕНТ-2014”

На Львівщині планують міжнародне навчання

28 січня на Львівщині стартувала початкова плануюча конференція із підготовки українсько-американського тактичного навчання “Репід Трайдент-2014”. Військове навчання із залученням представників багатьох країн планується провести у період з 14 до 25 липня поточного року на території Міжнародного центру миротворчості та безпеки Академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, який дислокується у Яворівському районі Львівської області.

Участь у конференції беруть понад 50 представників від оборонних відомств України, а також Канади, Великої Британії, Грузії, Вірменії, Молдови, Польщі, Греції, Румунії, Болгарії тощо. Найбільша іноземна делегація – від Сполучених Штатів Америки, до неї увійшли близько двадцяти фахівців на чолі із представником командування Сухопутних військ ЗС США у Європі Скоттом Конерсом. Робоча група військовослужбовців Збройних Сил України на конференції працює під керівництвом ТВО першого заступника командувача Оперативного командування “Північ” полковника Юрія Оніщука. Триватиме початкова плануюча конференція до 31 січня.

Основним завданням, яке мають вирішити учасники початкової конференції із планування навчання, є розробка “легенди”, тобто ретельного сценарію дій для усіх учасників майбутніх маневрів. Упродовж тижня учасники заходу спільно працюватимуть у групах за напрямками своєї діяльності. У планах роботи: підбити підсумки “Репід Трайдент-2013”, уточнити структуру керівництва та кількість особового складу цього річних міжнародних військових заходів. Учасники конференції також мають визначитись із вимогами до району проведення навчань, провести попередню рекогносцировку місцевості, визначити навчальні завдання для підрозділів, які братимуть участь у “Репід Трайдент-4014”, обговорити логістичні потреби та узгодити юридично-правову базу проведення навчань. Особлива увага іноземних військових зосереджена на готовності матеріально-технічної бази та навчальних місць.

– Початкова плануюча конференція – це перший захід у плануванні та узгодженні робочих питань. До початку цього міжнародного навчання організатори мають зібратися ще, як мінімум двічі. Планується, що до травня вдасться врегулювати усі необхідні питання, щоб якісно та вчасно провести захід міжнародного військового співробітництва. Також учасниками розпочата розробка планів і сценарію навчань на 2014 рік, – повідомив полковник Юрій Оніщук.

Про “Репід Трайдент”

Українсько-американські тактичні навчання серії “Репід Трайдент” відбуваються на території нашої держави з 2006 року в рамках програми “Партнерство заради миру”. За цією програмою заходи підготовки багатонаціональних підрозділів із залученням українських військовослужбовців на території нашої держави відбуваються з 1995 року. Серія навчань “Репід Трайдент” на МЦМБ стала черговою у низці заходів військового співробітництва, а саме таких навчань, як “Шит миру” (у 1995, 1996, 1998-2001, 2003 роках), “Козацький степ” (1996 рік), “Спільні зусилля” (1997 рік), “Козацький експрес” (2002 рік), “Кооператив едвенче ексцендж” (2002), “Прикарпаття” (2003), “Кленова арка-2004”, “Кооператив бест ефпорт” (2005 рік), “Слов’яни за мир” (2006), “Співдружність – 2007”, “Оцінка – 2009”, “Ротаційні сили чорноморського регіону – 2011”. Головною метою їх проведення є підготовка підрозділів до спільних дій у складі багатонаціональних сил під час коаліційних операцій.

Минулого року у навчанні “Репід Трайдент-2013” взяли участь понад 1300 військовослужбовців з 16 країн. До заходу було залучено більше 800 одиниць озброєння та майже 170 військових автомобілів і бойових машин. Окрім того,

для відпрацювання аеромобільної операції та елементів евакуації поранених із поля бою було задіяно 4 вертольоти Мі-8, військово-транспортний літак Ан-26 від Збройних Сил України та німецький транспортний літак С-160.

Сценарій навчання ґрунтувався на конфлікті, причиною якого є територіальні претензії держави Фогленд щодо приналежності державі Візірленд провінції Яворів, яку перші оголосили своєю історичною та культурною частиною. Врегулювати воюючі сторони мали військовослужбовці багатонаціонального контингенту методом проведення блискавичної аеромобільної операції з використанням багатопільових вертольотів та літаків військово-транспортної авіації. Загалом, за час навчання “Репід Трайдент-2013” було здійснено понад 500 стрибків із парашутом з вертольотів Мі-8, українського літака Ан-26 та німецького С-160.

Починаючи з 2010 року, за пропозицією американської сторони формат навчання змінено. Відтепер у парні роки проводиться командно-штабне навчання із залученням військ, а у непарні – тактичне навчання (так звана “польова фаза”).

Володимир Скоростецький.
м.Львів.

ДО РІЧНИЦІ ПЕРЕМОГИ

Пам’яті підводників “Щ-216”

Днями в Раді міністрів АР Крим затвердили остаточний варіант проекту меморіального комплексу морякам-чорноморцям, загиблим в роки Великої Вітчизняної війни 1941-1945 рр. Презентацію проекту провів заступник Голови Ради міністрів АРК Георгій Псарьов.

У конкурсі взяло участь сім ескізних проектів, розроблених кримськими скульпторами, архітекторами і художниками. Журі вирішило об’єднати ідеї найбільш вдалих робіт. А за основу взяли проект феодосійських митців. В його розробці брав участь художник Степан Малишев, архітектор Олена Садкова та заступник голови Феодосійського міського товариства ветеранів-підводників ВМФ “Підводник” Юрій Єлісеєв.

Очікується, що будівництво пам’ятника розпочнеться вже у лютому-березні. Відкриття відбудеться в залежності від готовності – на 9 травня до річниці Перемоги у Великій Вітчизняній війні і або ж у жовтні до 70-річчя визволення України.

Меморіал встановлять у Феодосії на площі біля Будинку офіцерів флоту. Він складатиметься з залізобетонної 9-метрової стели і металеві моделі в масштабі 1:10 радянського підводного човна “Щ-216”, який було знайдено в районі Тарханкута. Довжина моделі човна – приблизно 6 метрів. Діаметр всього комплексу – 7,5 метрів.

Один з основних елементів – піднята з затонулого човна гармата. Інший – дзвін-ринда буде відлито наново. Затверджено і напис – слова Героя Радянського Союзу Магомета Гаджиева: “Підводники или все побеждают, или все погибают”. Інші деталі, наприклад прізвища загиблого екіпажу, обговорюються. Також передбачено освітлення в темний час доби.

Не виключається, що за ініціативою Командування Військово-Морських Сил ЗС України пам’ятний знак, присвячений подвигу загиблого екіпажу “Щ-216” може бути встановлений і у безпосередній близькості від місця загибелі човна на місі Тарханкут в с.Оленевка біля Тарханкутського маяка та посту військової частини ВМС ВС України.

Руслан Семенов. м.Феодосія.

Україна-Шотландія-Україна

На дельтаплані з мотором

Майже вісім тисяч кілометрів здолали на своєму мотодельтаплані двоє харків’ян. Іван Шовкопляс разом із сином Іваном здійснили подорож із Харкова до Шотландії і назад до Харкова. Усього у небі вони провели 54 години.

Іван Шовкопляс-старший за освітою – слюсар-складальник літальних апаратів. Чоловік розповів, що моделізм полонив його ще в дитинстві.

– В юності я стрибав із парашутом, а після армії переключився на дельтаплани, – згадує Іван. – Свій перший закордонний переліт я здійснив ще двадцять років тому. Це були міжнародні змагання. Із 11 бортів, що вилетіли з Києва, в Тулузі тоді приземлились тільки чотири, а ми були першими. Саме після перемоги у мене і з’явився власний мотодельтаплан.

Син екстремала також проявив інтерес до дельтапланеризму. Батько вперше взяв хлопця в небо, ще коли тому було три роки.

– На Ваню тоді одягнули кілька фуфайок, щоб його можна було пристібнути пасками безпеки. Син був просто в захваті від польоту, – каже Шовкопляс-

старший. А ліцензію пілота Ваня отримав лише рік тому, після цього ми почали підготовку документів на отримання дозволу на свій перший спільний політ.

Дельтаплан Шовкоплясів – серійний, виготовлений і сертифікований в Англії. Жодних допрацювань в нього батько із си-

бортові радіостанції. Окрім того, треба скласти іспит з англійської і отримати дозвіл на перетин державного кордону.

Маршрут був обраний не випадково, зізнається батько.

– Ваня вчився у Великобританії, ми кілька разів їздили відпочивати в Шотландію, яка вра-

Із Харкова чоловіки вилетіли практично без багажу. Із собою взяли лише ремкомплект.

ном не вносили, окрім додаткових сумок для спорядження.

– Аби легально використовувати повітряний простір, потрібно мати цілий пакет документів, окрім того існує ряд обмежень. Наприклад, польоти на дельтапланах вночі – заборонені. Існують обмеження за метеоумовами, також є зони, в яких польоти заборонені. Дельтаплан потрібно зареєструвати, отримати дозволи на виконання польотів, страховки, дозвіл на

вилаєти своїми пейзажами. Ось і виникла ідея побачити цю країну із висоти пташиного польоту.

Із аеродрому “Ракитне”, що під Харковом, батько із сином вилетіли практично без багажу. Із собою взяли лише ремкомплект і літр олії. Вже через тиждень, періодично зупиняючись через нельотну погоду і для ночівлі в Польщі, Чехії, Германії, Франції і Англії, приземлились в країні кілтів.

– В понеділок зранку ми ви-

летіли, – продовжив Іван. – Аж в середу долетіли до Львова, а зі Львова було простіше – Польща, Чехія, Германія, Франція, Англія і в неділю ввечері вже були в Шотландії. Провели тиждень в Великобританії і тиждень летіли назад.

Частіше сім’я Шовкоплясів ночувала в палатці, лише кілька ночей провели у готелі. Сніданком їх не раз частували колеги-пілоти. Та попри це, відпочинок вийшов недешевим.

– Білети на звичайний літак обійшлися б нам значно дешевше. В середньому на годину польоту у нас витратилось до

17 літрів пального. Середня швидкість польоту була близько 140 кілометрів на годину. В Шотландії ми відпочивали тиждень, а потім вилетіли додому. Насправді переліт Україна – Шотландія – не найдовший політ. Літають і з Лондона в Сідней, а це займає більше двох місяців. Кілька місяців тому британець полетів по такому маршруту із паралізованими ногами. Немає нічого неможливого.

Зараз батько із сином продують маршрут нової подорожі.

Анастасія Олехнович.
“Крила України”.

Служба за контрактом та покликом душі

У Маріуполі до розташування окремого підрозділу Донецького зенітного ракетного полку дедалі більше приходить бажаючих служити за контрактом. Це відбувається завдяки правильно обраному курсу керівництва держави щодо збільшення розміру грошового забезпечення для військовослужбовців.

– Тільки протягом останнього місяця я мав співбесіди з понад 20 кандидатами на вакантні посади, – розповідає командир зенітного ракетного дивізіону підполковник Василь Лищенко. – Чимало хлопців ми прийняли до своїх лав торік. Загалом, у 2013 році на одну посаду контрактника претендувало 4-5 осіб. Гадаю, до кінця 2014 року ми на 100 відсотків будемо укомплектовані професійними військовими.

За словами командування підрозділу, сьогодні там створено усі необхідні умови для успішного опанування військовою спеціальністю та просування по службі. Також, на думку офіцерів, армія виступає надійним гарантом стабільності з багатьох соціальних питань.

Проходити службу на контрактній основі мають можливість і солдати строкової служби. Так, нещодавно командування полку позитивно розглянуто рапорт рядового взводу зв'язку Анатолія Луця. За півроку строкової служби він постій-

но залучався до забезпечення несення бойового чергування. В підрозділі Анатолій встиг себе зарекомендувати з кращого боку. «Він не лише надійний друг, а й має "золоті руки", – говорять про нього товариші по службі. На запитання, чому вирішив залишитись в армії, юнак впевнено відповів, що йому сподобається тут знайшов вірних друзів.

– Державою для військових та членів їхніх родин передбачено низку пільг та гідне матеріальне стимулювання. Саме тому бажаючих підписати контракт для проходження служби в лавах Збройних Сил з року в рік стає більше. Зараз співвідношення солдатів-строковиків і військовослужбовців-контрактників у дивізіоні складає "50:50". Проте цей показник швидко зростає на користь останніх, – зазначив заступник командира дивізіону з виховної роботи майор Олег Дронік.

До речі, цього року командування полку передбачено можливість перебудови казарми під гуртожиток для воїнів-контрактників. А вже оренда однокімнатної квартири в регіоні коштує від 900 до 1500 гривень.

До соціальних "перемог" можна віднести й те, що професійні війсь-

кові мають можливість харчуватись за державний кошт у військовій їдальні.

– Так, ми не ресторан, але за якість продуктів для наших хлопців я несу відповідальність особисто. Приміром, наш кухар – Олена Ходотаєва – понад 30 років годує військових нашого міста. Жінка точно знає, як гарячим обідом догодити найприскіпливішим гурманам. Тому можливість відмовитись від обіду та отримати передбачену грошову компенсацію ще ніхто не скористався, – розповів представник підприємства з організації харчування у Маріупольському гарнізоні Валентин Вовк.

Місцева влада також не стоїть осторонь від побутових проблем своїх захисників. Миський голова Маріуполя Юрій Хотлубей, який є бажаним гостем у вартових неба, особисто пообіцяв надавати всіляку допомогу військовій частині, що захищає небесний простір.

– Вважаю, що і надалі в нашій державі робитиметься все можливе задля зміцнення Збройних Сил та створення належних умов для військової служби, – пообіцяв захисникам Вітчизни Юрій Хотлубей.

Олександр Дейна.

СТОП КОРУПЦІЇ

У Криму військові частини перевіряють на корупцію

В Криму тривають планові перевірки військових частин Збройних Сил України, значна увага приділяється питанням протидії корупції.

Так, зокрема, робоча група офіцерів Феодосійського зонального відділення Військової служби правопорядку ЗС України та представника Кримського територіального управління ВСП провела 24 січня комплексну перевірку на території Чорноморського тренувального центру морської піхоти ВМС України.

– На даний час основним напрямком нашої роботи є профілактика, виявлення та припинення корупційних діянь, кримінальних правопорушень, захист військового майна, нерухоності, земель від неправомірного використання, – повідомив голова комісії майор Андрій Лобода.

Ідеться про законність використання земельних ділянок, що закріплені за військовою частиною, наявність на них держактів для постійного користування. Перевіряється стан обліку та збереження майна, що знаходиться на балансі військової частини.

Аналізується стан штабної роботи, діловодства, звернення громадян, облік злочинів. Перевіряються накази чи рішення командирів, які мають бути в межах наданих повноважень та відповідати чинному законодавству.

Не забувають військові правоохоронці і про заходи щодо запобігання дорожньо-транспортних пригод, проводять відповідну профілактичну роботу, роз'яснення, бесіди з військовослужбовцями та працівниками Збройних Сил – учасниками дорожнього руху. Додамо, що використання транспортних засобів за штатним призначенням повинно відповідати вимогам нормативно-правових актів.

Окрім того, військова частина має бути готова до протидії диверсіям та терористичним актам. А особовий склад має нести службу з охорони військових об'єктів у належних умовах.

– Після детальної перевірки ми маємо повну картину щодо конкретної військової частини, – говорить начальник Феодосійського зонального відділення Військової служби правопорядку підполковник Тарас Рощенков.

Лише за 2013 рік офіцерами зонального відділу відшкодовано збитків на суму понад 33000 грн, виявлено понад 30 адмінпорушень, проведено близько 170 профілактичних заходів. Крім того, у військові частини в зоні відповідальності направлено понад два десятки подань щодо усунення порушень чинного законодавства.

Руслан Семенюк.

ЮВІЛЕЇ

“Аксакал” військової частини

Загалом у Збройних Силах ювіляр служить і працює ось уже 33 роки. У далекому вісімдесяти першому, на заході брежневської епохи, сімнадцятирічним юнаком він склав Військову присягу у стінах Харківського вищого військового авіаційного училища зв'язку. А далі було понад чверть століття службового життя. Довелося послужити і в Сибіру, де протягом восьми років офіцер Д'яченко проходив службу в окремому батальйоні зв'язку 31-ї бомбардувальної авіаційної дивізії, озброєної стратегічними бомбардувальниками Ту-22М3. Лише у 1993 році капітан Валерій Д'яченко з селища Средній Усоль-Сибірського району Іркутської області повернувся на рідну українську землю. Повернувся разом із коханою дружиною, на той час – прапорщиком Галиною Д'яченко та маленькою донькою, шестирічною Ганнуся (сьогодні Ганна, закінчив-

ши Київський національний авіаційний університет, працює авіадиспетчером в Одеському регіональному структурному підрозділі державного підприємства обслуговування повітряного руху України).

На Батьківщині вчорашній начальник центру автоматизованих систем управління став начальником зміни відділення автоматизації (обробки інформації) в об'єднаному вузлу зв'язку. Не пройшло й року, як офіцер-зв'язківець змінив свою спеціальність, ставши фахівцем з авіонавігації. Його першою посадою у цій роботі стала посада офіцера групи авіонавігаційної інформації командного пункту Військово-Повітряних Сил України. Відтоді, з літа 1994 року, ось уже 20 років поспіль Валерій Борисович займається авіонавігацією.

Коли навесні 2003 року у Вінниці був сформований Центр авіонавігаційного забезпечення авіації Збройних Сил Украї-

Серед діючих нині працівників Збройних Сил України є чимало кадрових офіцерів, які, відслуживши встановлені терміни військової служби на офіцерських посадах, у запасі вирішили не розривати свою долю з військом та залишилися працювати на посадах уже цивільних співробітників. Серед таких – інженер відділу забезпечення Центру авіонавігаційного забезпечення авіації Збройних Сил України працівник Збройних Сил України підполковник запасу Валерій Д'яченко, який 29 січня відзначив свій півстолітній ювілей. До того ж, Валерій Борисович не просто віддав Батьківщині 26 років у строю, а потім, знявши одну стрій, став працівником ЗС України, а в нього навіть не було жодного дня перерви між службою та цивільною роботою у рідній військовій частині!..

ни, підполковник Валерій Д'яченко обійняв посаду заступника начальника новоствореного центру. Саме він стояв біля витоків цієї військової частини, формував її разом із першим командиром. Минулого року Центр відзначив 10-річний ювілей, а Валерій Борисович й досі у строю. На сьогодні він залишився у частині єдиним, хто служить тут з першого дня її існування. Справжній “аксакал” військового колективу, Валерій Борисович виконує значний обсяг робіт, а крім того ще й передає свій багатий службовий досвід молодому поколінню офіцерів-авіонавігаторів.

– За період багаторічної військової служби роботи працівник Збройних Сил України Валерій Д'яченко зарекомендував себе професійно грамотним, дисциплінованим та працелюбним професіоналом, – говорить безпосередній начальник ювіляра начальник відділу забезпечення (геоінформаційного) Центру підполковник Олександр Добровольський. – Окрім того, що вже давно він опанував у повному обсязі та виконує з високою відповідальністю свої обов'язки, Валерій Борисович займається й іншою роботою, дорученою йому не в межах функціональних обов'язків. Зокрема, він відповідає за узгоджен-

ня порядку розташування, будівництва, реконструкції та маркування об'єктів, що можуть створити загрозу безпеці повітряного руху. А це – дуже відповідальна й досить нелегка ділянка роботи.

Інженер 1-ї категорії відділу забезпечення (геоінформаційного) Центру авіонавігаційного забезпечення авіації Збройних Сил України працівник Збройних Сил України Валерій Д'яченко у цій специфічній військовій частині є найдосвідченішим військовим професіоналом, якого командир завжди ставить у приклад своїм підлеглим.

– Валерій Борисович Д'яченко – справжній професіонал, віддана військовому та громадянському обов'язку людина, – свідчить начальник Центру авіонавігаційного забезпечення авіації Збройних Сил України полковник Іван Романенко.

За сумлінне виконання службових обов'язків, старанність, розумну ініціативу та з нагоди 50-річного ювілею днями працівник Збройних Сил України Валерій Д'яченко був нагороджений відзнакою начальника Генерального штабу – Головнокомандувача Збройних Сил України почесним нагрудним знаком “За заслуги перед Збройними Силами України”.

Олексій Тригуб. “Крила України”.

КРАЩА ЧАСТИНА

У частин зв'язку змінився лідер

Так буває в спорті, в житті, і у Збройних Силах зокрема. Завжди хтось попереду, а хтось – відстає. У рубриці, яку ми розпочали ще наприкінці минулого року, ми розповідаємо про кращі частини Повітряних Сил. Цього разу мова йтиме про об'єднаний інформаційно-телекомунікаційний вузол, яким керує досвідчений командир – полковник Олександр Коротков. За підсумками 2013 навчального року, частина стала кращою у виді серед усіх частин зв'язку. В урочистій обстановці командувач Повітряних Сил ЗС України генерал-полковник Юрій Байдак вручив командирі перехідний вимпел із надписом "Кращій частині зв'язку". Слід зазначити, що вінницькі зв'язківці вибороли цей вимпел у львів'ян – окремого полку зв'язку. Галичани аж три роки поспіль були кращими зв'язківцями, але цього разу підлеглим полковника Короткова таки вдалося схилити шальки терезів на свій бік.

Об'єднаний інформаційно-телекомунікаційний вузол розташований у Вінниці. У мирний час він забезпечує надійним та безперебійним зв'язком управлінські функції, зокрема Командування Повітряних Сил – серце виду. У його складі, окрім управління, стаціонарні вузли та центр інформаційних систем. Щодня військовослужбовці заступають на бойове чергування в системі протиповітряної оборони держави. Це близько третини всього особового складу. Частина полковника Олександра Короткова є особливою, адже тут проходить службу багато представниць чарівної статі – близько 60 відсотків особового складу. Такий жіночий "десант" в частині і надихає, і потребує особливого ставлення у повсякденній діяльності. Щоправда, за словами командувача частини, ніяких "військових" поблажок, крім особливого ставлення, до жінок не передбачено. Усі виконують бойову роботу і нічим не поступають сильній статі.

Керівництво об'єднаного інформаційно-телекомунікаційного вузла під час навчань.

Після низки організаційних заходів, яких останнім часом в українському війську проводиться чимало, військова частина полковника Олександра Корот-

та попередній досвід служби, офіцери управління одразу відчули вагу відповідальності за впровадження новітніх технологій у підтримання бойової готовності. Вчилися відчувати особисту відповідальність за результат загальної справи.

Розпочалось активне переоснащення підрозділів. Оскільки ключові підрозділи не виходили з системи бойового чергування, особовий склад перенавчався на бойових постах, опановував нову техніку, засвоював специфіку сучасних підходів до інформаційних систем. Основа підрозділів – військовослужбовці-контрактники.

Сьогодні командир загалом позитивно оцінює як перші результати: рівень управління та виконання відповідають сучасним вимогам, так і нинішнє досягнення – визнання частини кращою у виді. Насамперед полковник Коротков наголошує на якості роботи командирів підрозділів. Саме командування ротою, центром, вузлом завершує формування лідерських якостей,

отриманих ще під час навчання у військових навчальних закладах. Одразу окреслюється потенціал офіцера та перспективи подальшого просування по службі.

Не менш важлива складова – професійний сержантський корпус. Саме військовослужбовці контрактної служби, особливо сержанти, роками набувають майстерності на бойових постах. Вони спроможні виконувати по декілька функцій, вести підлеглих за відсутності офіцера. З часом високопрофесійні сержанти та старшини стають першими наставниками молоді, з успіхом передають премудрості та особливості бойової служби, що не прописані у жодному документі чи настанові, роблять військовослужбовця незамінним у справі. Це такі ж лідери, що задають тон у роботі всієї команди.

Тож залишається лише привітати особовий склад частини із серйозним здобутком у 2013-му і побажати подальших успіхів у поточному році.

До речі, про це, й не тільки, зовсім недавно говорили у Вінниці під час семінару "Гендерна культура у сфері безпеки". Керівництво частини завжди бере активну участь у подібних заходах. Так і цього разу: на семінар делегували більше десяти жінок-військовослужбовців. Перед організаторами та присутніми виступила старший прапорщик Олена Добрава – інженер відділення передавальних радіопристроїв вузла. Вона розповіла, як жінки в частині несуть службу, як активно реалізують себе в усіх, без винятку, сферах суспільної діяльності.

– У Вінницькому гарнізоні в минулому році на службу за контрактом пішла рекордна кількість жінок, – сказала вона під час виступу. – Одягнути військову форму забажали аж півсотні молодих дівчат. Вони з радістю прийшли до нашої частини та склали Присягу на вірність Українському народові. Сьогодні жінки активно реалізують себе в усіх сферах суспільної діяльності.

кова, по суті, вважається молодою. Проте командир вдалося зберегти не тільки її попередню п'ятнадцятирічну історію, але і найкращі традиції, що передаються воїнами-зв'язківцями з покоління в покоління. Офіційно ж свій перший наказ командир окремого інформаційно-телекомунікаційного вузла зв'язку підписав 25 червня 2011 року. З того дня часу, щоб проявити власні лідерські якості, він мав більш ніж достатньо і зумів згуртувати справжній дружній професійний колектив однодумців.

Основа підрозділів склали люди, які прослужили чимало років, показали себе фахівцями високого рівня. Вже через шість місяців від дня створення вузла під командуванням полковника Олександра Короткова перетворився на високоефективну ланку військового зв'язку.

Слід зазначити, що після реорганізації штаб, служби частини довелося створювати "з нуля". Керувати по-новому вчилися усі. Навіть маючи відповідну вислугу

На бойових постах цілодобово кипить робота.

Юрій Ігнат. "Крила України". Фото Сергія Сизоненка.

СЛУЖБА В РЕЗЕРВІ

Із солдатів – у резервісти, та навпаки

На Харківщині розпочався комплекс заходів щодо відбору кандидатів для проходження служби у військовому резерві.

Так, згідно із цьогорічним планом роботи військової установи 10 військових резервістів незабаром служитимуть у 92-й окремій механізованій бригаді, що в Чугуєві. Решту військовозобов'язаних призначатимуть на посади підрозділу територіальної оборони Харківського облвійськомату.

– До середини року мої підлеглі повинні укомплектувати дві військові структури понад сотнею військових резервістів. На даному етапі роботи ми телефонами зв'язуємося із колишніми захисниками Вітчизни та пропонуємо їм знову стати до строю, – пояснив заступник військового комісара Харківського обласного військомату полковник Юрій Калгушкін.

За його словами, на кожного з тих, кого зарахують до лав резервістів, заведуть особову справу, закріплять військову техніку та інше майно. З даними особами не менше одного разу на рік проводитимуться спеціальні збори. За підсумками практичних занять, резервісти отримуватимуть грошові виплати відповідно до військових звань та посад.

– На будь-якому етапі перебування у резерві кожен з військовозобов'язаних може перевестися на дійсну військову службу. В цьому випадку процедура становлення повноправним захисником Вітчизни буде спрощеною. Позитивом можна вважати й те, що воїнам-резервістам безкоштовно видаватиметься обмундирування, присвоюватимуться чергові звання тощо. Тобто, під час зборів на них поширюються усі норми права як і на діючих військовослужбовців, – додав офіцер.

До речі, на даний час у Харківській області у військовому резерві вже перебуває понад 40 військовозобов'язаних. Усі вони є офіцерами, старшинами чи солдатами 164-ї радіотехнічної бригади. Серед них, зокрема, й зв'язківець капітан запасу Андрій Калінін.

– Так сталося, що після десяти років служби мені довелося звільнитися з лав Збройних Сил. Тому я зрадів, коли торік мені запропонували стати резервістом. Зараз вже замислююся, чи не послужити на постійній основі. У будь-якому разі, два тижні на рік військових зборів це не так важко, а навпаки – цікаво. До того ж, зайвих грошей не буває, – зізнався офіцер-резервіст.

Дмитро Горбунов.
м.Харків. Фото автора.

Борис Філатов, перший український космічний турист:

“Не вірте тому, хто каже, що політ у космос – це не страшно”

Мешканець Дніпропетровська Борис Філатов незабаром стане першим в історії України космічним туристом. Білет на ракету, що здійснить суборбітальний політ цього року, Борис придбав ще п'ять років тому, обійшовся він чоловіку в 200 тисяч доларів. Та, як зізнається сам Борис, коли йдеться про здійснення мрії, гроші – не головне.

Чоловік нещодавно пройшов базову підготовку до польоту в космос у NASA і отримав “золоті крила”.

– Навіщо вам космос? Невже не вистачає екстриму?

– Я проїхав на мотоциклі більше п'ятдесяти країн світу. Побував на всіх географічних точках Європи, крім Уралу. Двічі перетнув північноамериканський континент від океану до океану. Проїхав Близький Схід, включаючи Сирію, до межі із Саудівською Аравією. Потрапив у горах Туреччини в селевий потік, а в Румунії – в землетрус. Вже не кажучи про те, що я двічі падав із мотоцикла, а в норвезькій тундрі вмудрився збити мотоциклом північного оленя. Як бачите, яскравих емоцій у моєму житті вистачає. Мабуть, саме через те, що я багато що побачив на землі, і виникло закономірне бажання піднятися якомога вище і побачити її із космосу. У якійсь мірі це – спроба здолати аерофобію. І бажання довести собі, що я зможу.

– Звідки дізнались про можливість польоту?

– Чув про підготовку таких польотів, але не приміряв їх на себе. А одного разу написав на форумі мотоциклістів: “Хто що знає про польоти в космос для приватних осіб”? Один мій французький товариш відповів мені і надіслав посилання на сайт Virgin Galactic. Я відправив запит. Мені відповіли, що я стану першим космічним туристом із України. Це стало для мене додатковим стимулом. Чому я обрав саме Virgin? На той час інші компанії ще не продавали участі в суборбітальних польотах. Компанія Бренсона була першою, і до неї долучилися кращі інженери і вчені, серед яких – відомий авіаконструктор Барт Рутан. Якби я сьогодні обирав із ким літати, я б все одно вибрав Virgin Galactic. Мені по характеру дуже імпульсивний Річард Бренсон. В історії повітроплавання йому належить кілька найзначніших світових рекордів. Він – харизматична і реальна особистість, до того ж, він трохи божевільний. І я йому вірю.

– В дитинстві, мабуть, мріяли стати космонавтом?

– У кожного хлопчика в дитинстві була така мрія. Тому, як тільки я дізнався про політ, одразу ж зареєструвався і придбав квиток. Без жодних умов, гарантій і обіцянок. Просто тому, що мріяв побачити космос. Так я і став першим українцем у черзі в космос. Також там буде португалець, який одним із перших серед своїх земляків потрапить до космосу, і жінка-пакистанка, яка приїжджає на тренування у паранджі і з чоловіком.

– Не можна не зачепити матеріальний бік питання. 200 тисяч доларів – сума дійсно космічна...

– Можу відповісти одним реченням – мрія не продається... Організатори обіцяли, що з часом польоти стануть доступнішими у вартості, та ціна тільки ще більше зросла, зараз вона складає – 250 тисяч доларів. Незважаючи на високу ціну, бажаючих політати – багато.

– Невже зовсім не хвилюєтесь?

– Звісно, страх є. Нас попросили підписати купу відмовних документів. У випадку форс-мажорів ні ми, ні наші родичі не зможемо вимагати компенсацію. Жодна страхова компанія не візьметься за страхування космічних туристів – ніхто не знає, як оцінювати такі ризики. Повірте, це дійсно моторошно.

– Як дружина ставиться до польоту в космос?

– Взагалі то, скептично. Вона до останнього сподівається, що польоту не буде. Жінка змиралась із аквалангами, мотоциклами, а от цього ще не може усвідомити. Мож-

ливо, коли буду знати точну дату польоту, скажу їй, що лечу в Штати до друзів, а коли повернуся на Україну, поставлю її перед фактом.

– Як відбуватиметься політ?

– Суборбітальний політ – політ, при якому корабель-носії виносить двофюзеляжний літак (човник) на висоту близько 15 кілометрів. Після цього човник відвалюється і виходить у відкритий космос на висоту близько 116 кілометрів – це космічний простір за всіма відомими класифікаціями. Човник робить в космосі невелику параболу і повертається в атмосферу. При цьому бачиш Землю, як її бачать космонавти, з іншого боку – абсолютно чорний космос. Плюс відчуваєш стан невагомості. Політ триває близько двох годин, з них у відкритому космосі – 10 хвилин.

– В інтернеті є оголошення, що пропонують полетіти в космос на стратостаті. Окрім того, існують різноманітні симулятори. Це значно безпечніше і дешевше...

– Знаєте, як кажуть у Одесі, їсти, нюхати і дивитись на ковбасу – це три різні речі. Так

“Я був одним із тих, хто першим в світі (і вже точно на Україні) повірив Річарду Бренсону і записався у спільноту майбутніх комерційних астронавтів. Без умов, гарантій і обіцянок. Просто тому, що мріяв побачити Космос”.

само можна порівняти польоти в космос, симуляції невагомості та підйоми на стратостаті. Сьогодні є багато компаній, що продають екстремальні розваги і використовують “космос” із метою піару. Звісно, для того, щоб побачити Землю, достатньо піднятися на висоту у 30 кілометрів. Але цю відмітку ніяк не можна назвати космосом.

Міжнародно прийнятою межею між польотами аеронавтів і астронавтів являється так звана лінія Кармана, а саме сто кілометрів. Звісно, існує чимало прекрасних і досить небезпечних розваг, але вони не є повноцінною заміною космічного польоту. Сьогодні, якщо у тебе є гроші і сила духу, ти можеш і на стратостаті піднятися, і невагомість симулювати, і перевантаження випробувати. Але не можна проводити аналогії між цими елементами передпольотної підготовки і самим польотом в космос! Політ у космос може бути тільки польотом у космос: орбітальним чи суборбітальним... Третього не дано!

– Коги не беруть в астронавти?

– В принципі, кожна здорова людина може взяти участь у суборбітальному польоті. Обмежень – не багато. В першу чергу вони стосуються серцевих хвороб, цукрового діабету, алкогольної чи наркотичної залежності, психічних розладів. Я веду здоровий спосіб життя. Кожного дня хоча б годину займа-

“Після першого тренування одна людина зламала руку, друга – голову, а ще трьох – змудило. А взагалі польоти пройшли весело”.

юю спортом – бігова доріжка, тренажерний зал, силові вправи. Уже десять років боксую разом із тренером. Біг із дитинства ненавиджу, для мене краще походити. А ще ми з друзями регулярно ходимо в баню – мінімум один раз на тиждень.

– Як проходив відбір?

– Я заздалегідь пройшов чимало медичних тестів – на наркотики, зір, слух, дальтонізм і т.д. Лікарі запитували нас про хронічні захворювання, перенесені операції, прийом ліків...

Був тренінг щодо симуляції невагомості. Це невід'ємна частина підготовки космонавтів у всіх країнах. Різниця лише в тому, що в Росії майбутніх космонавтів тренують на Іл-96, в Америці на Boeing, а Європейське аерокосмічне агентство використовує Airbus.

Наше тренування проходило на літаку Boeing компанії ZeroG. З вигляду – це звичайний пасажирський літак. Але всередині

тажень у спеціальній центрифугі. Окрім того, ми пройдемо фінальний медичний огляд, і якщо у лікарів будуть зауваження до здоров'я, можуть зняти з польоту і повернути гроші, без жодних розмов.

– А подарувати політ можна?

– Якщо не зможеш полетіти за станом здоров'я чи передумаєш, дійсно можна зробити заміну – подарувати комусь квиток. Є навіть корпоративна пропозиція. Шестимісячний космічний човник. Якщо ти збереш компанію таких самих божевільних, отримаєш знижку у десять відсотків. Серед моїх знайомих були бажаючі, та коштів на політ у них немає.

– Які враження від центрифуги і перевантажень?

– Відповідь зустрічним запитанням: “На вас колиш висипали цілий самоскид із мокрою глиною?” Терплю, стиснувши зуби. А хіба є вихід? Це ж фізика, і її законів ніхто не відмінює.

– Сучасна підготовка космонавтів відрізняється від тої, що була за радянських часів?

– В радянські часи підготовка космонавтів була схожа на катування. Космонавтів піддавали величезним перевантаженням, зачиняли в барокамерах. Зараз доведено, що це було зайвим. Туристів у космос повезуть майже як Білку і Стрілку – політати, подивитись на Землю і повернутись. Нам не потрібно літувати, а просто сидіти і робити вигляд, що це весело та зовсім не страшно. Тому і вимоги до нас можна назвати мінімальними. Знаю, що перший український космонавт Леонід Каденюк про цей політ висказався досить скептично, поставив під сумнів, чи можна взагалі називати астронавтами. Хоча він сам, по суті, теж був туристом, американці взяли його із собою політати. Я не буду оспарювати його право називатись першим космонавтом, але і він нехай залишить за мною право бути першим космічним туристом.

– Підготовка до польоту в космос, мабуть, подарувала вам багато цікавих знайомих...

– За своє життя мені доводилось зустрічати різних людей – талановитих і не дуже, олігархів і бідняків. Рідко коли зустріч мене вражала. Особливо мене не надихають вітчизняні політики – самозакохани, недалекоглядні, не розуміють, що через десять років про них ніхто і не згадає... Але є люди, знайомством з якими я безмежно пишаюсь. Серед них – Річард Бренсон і Лучано Бенеттон. Масштаб цих особистостей настільки величезний, що в порівнянні з ними я просто мікроб. Така собі інфузорія-туфелька. І справа зовсім не у багатомільярдних статках. Такі люди рухають світ вперед. Річард Бренсон – екстремал. Усім відомі його шалені подорожі на повітряній кулі. Він інвестує чималі кошти у нетрадиційний транспорт. Він також вважає, що країни колишнього СРСР узурпували космос у воєнних цілях. Своєю програмою він мав на меті довести усьому світу і собі в першу чергу, що запуснути у космос можна і простих людей. І коштувати це буде не десятки мільйонів доларів, а значно дешевше.

– Щось візьмете із собою в космос?

– Можливо нецке. Я давно захоплююсь культурою та історією Японії і колекціоную нецке. Ось одне із них може і візьму із собою. Це буде перше нецке, що побувало в космосі.

Анастасія Олехнович. “Крила України”.

Вони живуть у вимірі, окресленому не тільки прожитими роками, а й кількістю зльотів та посадок...

Що таке командирські польоти, знає кожен, хто хоча б трохи обізнаний зі специфікою авіаційної професії. Якщо говорити простими словами, то під час цих польотів командири, які не мають допуску до інструкторської роботи, отримують його, а інструктори відпрацьовують та засвоюють методику навчання найбільш складних польотних завдань, які сплановані підлеглим льотчикам. І на основі цих польотів відпрацьовується єдина методика виконання найбільш складних польотних завдань й методика навчання льотного складу цим видам польотів відповідно до умов конкретного аеродрому, його кліматичних умов, рельєфу місцевості, радіонавігаційної обстановки, району польотів і т.д.

Це – якщо дуже стисло. І хоча у Повітряних Силах Збройних Сил України кожен навчальний період починається саме з командирської льотної зміни, здавалося б, немає вже у цьому традиційному заході нічого особливого, і якісь там емоції гіпотетично недоречні. Але я знову таки зроблю на цьому наголос, це в тому випадку, якщо висвітлювати цей процес саме сухою мовою кабінетного статиста. Але зовсім інша справа, коли ти особисто опиняєшся у вирі та круговерті не просто робочого процесу, а живої динаміки творчого, по-справжньому професійного натхнення. І хоча кожен з військовослужбовців Миргородської бригади тактичної авіації винищувальної розуміє та сприймає його по-своєму, але не-

зтехніки, був здійснений комплекс заходів щодо перевірки готовності злітної смуги, інструктаж групи оточення летовища тощо. Трохи поспіш до процесу долучились фахівці засобів зв'язку, інженерно-технічний склад, інші наземні служби. Перший раунд підготовки був за воїнами-авіаторами. Негоді та зимовим примхам вони протиставили свій досвід, сумлінність та високий професіоналізм. І, як підтвердження тому, – лічені хвилини, які знадобились начальнику газорозподільної станції (ГРС) старшому лейтенанту Володимиру Мамренку для усунення виявленої несправності спецтехніки, вправні дії водія старшого солдата Євгена Шапочки, справжня витривалість старшого солдата Олександра Москаленка та усіх чергових по летовищу. І, головне, – якісна підготовка матеріальної частини до польотів. Тому цілком природно, що і льотний склад гідно прийняв естафету цієї важливої для кожного з них льотної зміни. А її першу особливість визначив той факт, що частина цими днями заступає на бойове чергування. Екзаменувала та надавала методичну допомо-

залежно від цього кожен з них – і патріот, і поет своєї справи, який рядки віршованих рим складає саме цією звичною повсякденною сумлінною та відповідальною працею.

До речі, ще кілька слів про поезію. Мружачись від сонячного проміння та вдихаючи на повні груди свіже морозне аеродромне повітря, я на якусь мить згадав відомі рядки безсмертного Олександра Сергійовича Пушкіна:

“... Мороз и солнце – день чудесный...”. І тієї ж миті подумав, а чи відвідала б великого поета Муза сьогодні ось тут, на летовищі, при температурі мінус п'ятнадцять та аналогічного показника сили вітру, від яких навіть метал не витримує і скрегоче від люті. А люди не просто кидають виклик негоді, а ще й жартують, підтримуючи та зігріваючи теплом своїх сердець і один одного, і досконалу авіаційну техніку та озброєння. Так, як це здійснили технічні екіпажі літаків та фахівці груп обслуговування та регламенту. Так, як це забезпечили воїни-зв'язківці, так, як витримали цей іспит і воїни підрозділів наземного забезпечення та групи керівництва польотами. І не дарма, за словами командира авіаційної бригади полковника Олега Гесья, головними героями цього дня стали беззаперечно наземні служби та підрозділи, які забезпечили успіх виконання поставлених перед льотними екіпажами завдань.

Для особового складу батальйону автотехнічного забезпечення, який очолює майор Сергій Ігуменцев, льотна зміна розпоча-

лась значно раніше часу, визначеного плановою таблицею. Вже о четвертій ранку водії прибули до автопарку для підготовки спе-

гу діям льотних екіпажів авіаційної бригади у цей день група інструкторів вищого командування, до якої увійшли заступник командувача Повітряних Сил Збройних Сил України з авіації – начальник авіації генерал-лейтенант Василь Нікіфоров, перший заступник ПвК “Центр” полковник Андрій Ярецький та начальник льотного факультету Харківського університету Повітряних Сил ім.І.Кожедуба полковник Валерій Ярошенко.

– Але льотний рік усе ж таки ми розпочали кількома днями раніше, – зазначив командир авіаційної бригади полковник Олег Гесь. – У рамках практичних заходів із перевірки системи ППО країни екіпаж частини у складі майора Ігоря Дячишина та підполковника Олександра Мостового здійснив виліт на виявлення та перехоплення повітряної цілі. Завдання перед екіпажем стояло складне, але воно було виконано бездоганно, і це певною мірою стало орієнтиром для усього особового складу на нинішні польоти. А їхня хронологія та перебіг подій підтвердив, що командирська ланка частини має потрібний потенціал для удосконалення льотної

майстерності як особистої, так і своїх підлеглих.

До проведення льотної зміни, яка проходила за сферою день-ніч у складних метеоумовах, були задіяні 9 літаків Су-27 та Су-27УБ, 2 літаки Л-39. У виконанні льотних вправ взяли участь 18 пілотів, а загальний наліт за зміну склав близько 30 годин. Зокрема, відповідно до плану екіпажі у складі полковника Олега Гесь, генерал-лейтенанта Василя Нікіфорова та полковника Сергія Ялишева і підполковника Олександра Оксанченка відпрацювали повітряний бій у складі пари на середніх висотах. Крім того, екіпажі частини виконали польоти за планом річних перевірок за видами льотної підготовки, також були облітані дві одиниці авіатехніки після регламентних робіт. Бездоганно, з виконанням усіх заходів безпеки відпрацювала група керівництва польотами на чолі з підполковником Дмитром Федорченком. Піднесеному настрою льотних та наземних екіпажів сприяв і комплекс заходів морально-психологічного супроводу, забезпечений офіцерами відділення виховної роботи під керівництвом майора Віктора Шклярука і, звісно ж, – смачні та корисні страви, які організували працівники продовольчої фірми “Авіка”.

Підсумок льотної зміни – загальна оцінка відмінно. Саме вона стала тим кришталіком, який довершив яскраву картину насиченого подія та враженнями дня.

Володимир Лазарєв. “Крила України”.
Фото автора та Віктора Шклярука.

ХАРКІВЩИНА

Метою практичного заходу стало відпрацювання єдиної методики навчання курсантського складу льотного факультету Харківського університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба.

– З початком навчального року увесь

льотно-інструкторський склад частини вдосконалює свої професійні навички пілотування, аби вже весною зустріти курсантів-льотчиків ХУПСу, які на базі нашої частини будуть проходити льотну практику, – розповів командир авіаз’єднання

Протягом дня понад 20 годин у небі

На аеродромі 203-ї навчально-авіаційної бригади успішно проведено першу цього року льотну зміну за участю офіцерів частини. Командирські польоти відбулися у простих метеорологічних умовах із залученням літаків типу Л-39 “Альбатрос”, Ан-26 та вертольота Мі-8МТ.

військовий льотчик І-го класу полковник Геннадій Дубовик. – Протягом льотної зміни мої підлегли провели в небі понад 20 годин.

За словами керівників польотів, протягом першого льотного дня усі польотні завдання були виконані на високому рівні, що свідчить про готовність чугувських авіаторів до роботи з “кожедубівцями”.

Планується, що найближчим часом відбудуться льотні зміни за участю льотно-інструкторського складу в рамках підготовки до аеродромної практики з курсантами III та IV курсів ХУПС.

Дмитро Чалий. м.Харків.
Фото Івана Кравченка.

Мелітопольці готуються до операції

У Мелітопольській гвардійській бригаді транспортної авіації відбулась перша в 2014 році льотна зміна. Польоти виконувались вдень та вночі на двох типах літаків – Іл-76МД та Ан-26 у простих метеорологічних умовах.

Чергові перевірки з імітацією відмови двигуна за дублюючими приладами та при заході на посадку з використанням СІВ на літаку Іл-76МД виконали полковник Сергій Артеменко, гвардії полковник Дмитро Мимриков, гвардії підполковник Вадим Єрошкін та гвардії майор Олександр Бєлий.

Відмінні результати з практичного десантування з літака Іл-76МД осіб пошуково-рятувальної і парашутно-десантної служби на неозначений майданчик вдень показав екіпаж на чолі з заступником командира авіаційної ескадрильї гвардії майором Олександром Белім.

За словами командира бригади гвардії полковника Дмитра Мимрикова, в частині

ЗАПОРІЖЖЯ

приділяється особлива увага молодим фахівцям. Свідченням цього є успішна подальша підготовка на місці командира екіпажу Ан-26 гвардії капітана С.Сороки, який цього дня отримав допуск до виконання польотів вдень у складних метеоумовах, та випускника 2013 року Харківського університету Повітряних Сил лейтенанта Є.Фомічова, кот-

рий виконав перший політ як штурман корабля на літаку Ан-26.

Відмінну організацію забезпечення виконання польотів здійснив особовим складом під керівництвом командирів підрозділів частини гвардії підполковника О.Мирошніченка та гвардії майора О.Безверхого.

У Командуванні Повітря-

них Сил ЗС України зазначають, що тренувальні польоти у Мелітополі є одним із етапів підготовки льотно-підйомного складу до чергової українсько-данської операції “Північний сокіл – 2014”, яка уже стала традиційною для наших військових льотчиків на острові Гренландія.

Андрій Кагіров.

ВІННИЧЧИНА

А у гвардійській бригаді транспортної авіації на Вінниччині в цьому році провели вже дві льотні зміни. Так, у п’ятницю, 24 січня, авіатори успішно здійснили командирські польоти, організацію та проведення яких контролював начальник авіації Командування Повітряних Сил ЗС України генерал-лейтенант Василь Нікіфоров. У небо піднімалась штатна техніка – літаки Ан-26 та вертольоти Мі-8. Загальний наліт екіпажів склав понад 22 години.

Транспортники отримують допуски

Під час льотної зміни допуски до польотів на гранично малих висотах вночі отримали гвардії підполковник Андрій Сідаш та гвардії капітан Роман Капустяний. А гвардії майор Богдан Андрушко та гвардії капітан Богдан Мельник на відмінно виконали контрольні вправи з імітацією відмови двигуна в повітрі. Допуск до забезпечення бойових дій одиначо отримали гвардії майор Артем Олійник та старший лейтенант Богдан Значківський. Крім того, гвардії майор Вадим Скорина отримав інструкторський допуск до польотів в зону.

Вже цього тижня транспортники відточували майстерність у складних метеорологічних умовах. Погода була справді лютою: сильний вітер та сніг. Од-

нак злітно-посадкову смугу та стоянку авіатехніки, завдяки зусиллям батальйону аеродромно-технічного забезпечення гвардії підполковника Сергія Ясинського, було приведено у належний стан.

Відтак, пілоти виконали поставлені завдання, отримали допуски до виконання польотів у складних метеорологічних умовах вдень та вночі й понизили свій особистий мінімум погоди. Слід відзначити, що командир бригади гвардії полковник Олег Нечипорук та начальник безпеки польотів частини гвардії майор Дмитро Майборода виконали вправи на групову злітність – польоти у складі пари на літаках Ан-26.

Юрій Ігнат.
“Крила України”.

ФОРС-МАЖОР

Поставку F-35B затримали через програмне забезпечення

Управління експлуатаційних випробувань і оцінки (OT&E) Пентагона підготувало чергову доповідь про програму розробки перспективних винищувачів F-35B Lightning II, повідомляє Reuters. У документі йдеться про те, що розробникам все ще не вдається досягти стабільності роботи програмного забезпечення й усунути раніше виявлені помилки. Із цієї причини Корпус морської піхоти США зможе оголосити початкову оперативну готовність F-35B майже на рік пізніше раніше встановленого строку.

У цей час на винищувачах F-35B проходить випробування програмне забезпечення версії Block 2B. Відповідно до доповіді OT&E, програмне забезпечення винищувача під час роботи за надто часто повідомляє про помилки та збої, а також періодично невірно обробляє інформацію з датчиків. Крім того, ПЗ зазнає труднощів з об'єднанням інформаційних потоків від різних джерел: радіолокаційної станції, системи бойового управління, навігацію, електронно-оптичну систему прицілювання й обміном інфо-

рмацією. Слід зазначити, що такі неполадки виявлялися при випробуванні винищувачів F-35 і раніше.

За оцінкою OT&E, на доопрацювання програмного забезпечення Block 2B і завершення його випробувань буде потрібно ще близько 13 місяців. Таким чином, найімовірніше заплановане на середину 2015 року прийняття винищувача F-35B на озброєння Корпусу морської піхоти США скасують. Швидше за все, початкова оперативна готовність F-35B буде оголошена в липні 2016 року.

МОДЕРНІЗАЦІЯ

Великобританія оновить парк Apache за сім років

Армійська авіація Великобританії має намір замінити всі застарілі ударні вертольоти WAH-64D Apache Longbow AH.1 новою версією такої машини AH-64E Apache Guardian. Про це йдеться у повідомленні Jane's. Відновлення парку вертолітної техніки планується здійснити до кінця поточного десятиліття.

Зараз на озброєнні армійської авіації Великобританії перебуває 66 вертольотів WAH-64D (британська версія AH-64D). Військові розглядають варіант заміни, за якого у США будуть замовлені тільки фюзеляжі нових AH-64E з мінімальним набором базового обладнання. Решта апаратури, включаючи системи прицілювання M-TADS, управління вогнем та, власне, двигуни будуть переставлені зі старих WAH-64D. Таке, половинчате, оновлення вочевидь викликане скороченням видатків у військовому секторі, що є притаманним не лише для Великобританії. За даними авіабудівного концерну Boeing, що виробляє AH-64E, США також відклали закупівлю 56 нових Apache Guardian, зосередившись поки на модернізації наявних AH-64D до нової версії.

РОЗРОБКИ

Португальці створили шукач мін

Інженери Коїмбрського університету Португалії створили робот-шукач мін на базі дистанційно керованого апарата Husky.

Цей апарат був наданий університету безкоштовно канадською компанією-розробником Clearpath Robotics. Відповідно до повідомлення компанії, новий робот може на заданій місцевості самостійно шукати міни й передавати координати їхнього місця розташування.

Модифікований Husky обладнаний навігаційною GPS-системою, стереокамерами й лазерними сенсорами. Крім того, на нього встановлений маніпулятор, обладнаний металодетектором і підповерхневою радіолокаційною станцією. За оцінками фахівців, доопрацьований робот цілком придатний для використання інженерними підрозділами.

РИНОК ОЗБРОЄННЯ

Експортні поставки С-400 почнуться після 2016 року

Експортні поставки російських зенітних ракетних комплексів С-400 почнуться після 2016 року. Про це в інтерв'ю газеті "Коммерсант" заявив генеральний директор "Рособоронекспорту" Анатолій Ісайкін. За його словами, до 2016 року поставки таких систем будуть вестися тільки в межах Збройних сил РФ. Поки ж "Рособоронекспорт" просить іноземних замовників С-400 зачекати із розміщенням заявок.

— Два роки тому ми вели переговори з декількома країнами щодо закупівлі С-400, але ми були змушені їх перенести. Погодьтеся, якщо переговори йдуть в 2011 році, а їх просять перенести на 2016 рік, не кожна країна погодиться чекати стільки часу, — відзначив Ісайкін.

Дотепер активний інтерес до покупки зенітних комплексів С-400 проявляв Китай. Раніше повідомлялося, що системи можуть бути продані йому не раніше 2017 року. До цього часу російська промисловість має намір розробити експортну версію комплексу. Перші ек-

спортні версії С-400 потенційно можуть одержати Білорусія й Казахстан. Цим державам техніка може бути поставлена в рамках угод про формування єдиних зон протиповітряної оборони.

Загалом експорт російських озброєнь і військової техніки в 2013

році склав 13,2 мільярда доларів. У частині поставок військової техніки "Рособоронекспорт" перевищив планові показники лише на 200 мільйонів. Зброя постачалася до 60 країн світу, на шість із яких припали 75 відсотків загального обсягу експорту. При цьому протягом минулого року держкомпанія уклала 1202 експортних контракти на поставку озброєнь і військової техніки; від замовників були отримані 1902 заявки. Загальну вартість цих угод у "Рособоронекспорті" не уточнили. Та за словами гендиректора, у найближчі два-три роки "Рособоронекспорт" планує підтримувати обсяги військового експорту на попередньому рівні. Перевищити цю планку, швидше за все, не вдасться, оскільки нова військова техніка, якою цікавляться іноземні покупці, повинна поставлятися передусім до Збройних сил Росії. Лише після цього можна буде говорити про збільшення обсягів експорту. Слід зазначити, що найбільшим попитом торік користувалися винищувачі Су-30 і МіГ-29, а також НБЛ Як-130.

СПІВПРАЦЯ

Український космос інтегрується в Європу

21-22 січня 2014 року відбувся візит до ДКА європейських експертів в рамках реалізації проекту Twinning в космічній галузі України. Метою візиту було проведення семінару з питань участі українських наукових організацій у новій європейській науковій програмі HORIZON 2020.

Європейські експерти Марія дель Кармен Родрігес Аугустін та Максимальян Фоедінгер ознайомили українських учасників з основною інформацією щодо програми HORIZON 2020, умов участі у програмі для українських вчених, процедур подачі та оцінювання заявок для участі у конкурсах, а також змісту перших конкурсів програми з космічної тематики.

Європейською стороною був переданий перелік напрямів, стосовно яких існує зацікавленість іспанської сторони у підготовці заявок до участі у конкурсах програми HORIZON 2020 спільно з українськими науковими організаціями.

Українська сторона, яку очолював начальник управління космічних наукових досліджень та телекомунікаційних систем ДКА Л.Семенов, ознайомила європейських експертів зі змістом нової Загальнодержавної цільової науково-технічної космічної програми України на 2013-2017 роки та результатами участі українських організацій у космічних конкурсах Сьомої рамкової програми ЄС з досліджень та технологічного розвитку.

Представниками підприємств та організацій космічної галузі України були зроблені доповіді щодо перспективних проектів у різних напря-

мах космічних досліджень, які заплановано до реалізації у рамках програми HORIZON 2020.

21 січня 2014 року в ДКА України відбулося перше цього року засідання Наглядової ради проекту Twinning. На засіданні були присутні керівники проекту від Іспанії (Мануель Мулєро Валенсуєла, директор департаменту радіочастотних та електронних технологій Національного інституту аерокосмічних технологій Іспанії (INTA)) та України (Сергій Засуха, заступник Голови ДКА України). Також на засіданні були присутні представники Делегації ЄС в Україні (Вальтер Треттон, керівник відділу "Енергетика, транспорт і навколишнє середовище") та Адміністративного офісу програми Twinning (АОП) в Україні (Ірина Лучинська, заступник директора АОП, завідувач сектору координації проектів Twinning Центру адаптації державної служби до стандартів ЄС).

Протягом засідання керівники проекту розглянули поточний стан виконання проекту та обговорили заходи, які були проведені протягом звітного періоду (з 20 вересня по 20 грудня 2013 року) та які необхідно здійснити в наступному кварталі.

Постійний радник проекту

Twinning доповів, що протягом зазначеного часу було проведено 5 місій європейських експертів в Україну (з питань супутникової навігації, дистанційного зондування Землі та управління проектами). Протягом місії експертами була проведена робота щодо вдосконалення розроблених українськими спеціалістами проектів законів України "Про державне регулювання у сфері супутникової навігації" та "Про державне регулювання у сфері дистанційного зондування Землі".

Загалом відмітили, що за звітний період було досягнуто виконання показників згідно з планом робіт проекту по усім проведеними заходами.

За результатами засідання керівники проекту Twinning домовилися про необхідність розробки Рамкової угоди між Державним космічним агентством України та Національним інститутом аерокосмічних технологій Іспанії щодо співробітництва у сфері космічної діяльності.

Наступною датою проведення Наглядової ради проекту Twinning було визначено 8 квітня 2014 року.

В рамках проекту Twinning проведено зустрічі з європейськими експертами з питань участі у науковій програмі HORIZON 2020.

ПУСКИ

Перший український супутник зв'язку запуснуть на "Зеніті" з Байконура

Уряд РФ розпорядився забезпечити комерційний запуск першого українського супутника зв'язку на ракеті-носії "Зеніт-3SLБФ" з космодрому Байконур, говориться в повідомленні на сайті кабінету міністрів РФ.

"Сертифікатом кінцевого користувача на космічний апарат "Лібідь" підтверджується, що вказаний супутник буде використаний виключно для невійськових комерційних цілей. Запуск "Лібідь" забезпечується фахівцями Роскосмосу під керівництвом держкомісії з проведення льотних випробувань засобів виведення космічних апаратів. Після виведення супутника на задану орбіту він буде включений в національний реєстр України", – наголошується в повідомленні.

Ракета-носіє "Зеніт-3SLБФ", розгінний блок "Фрегат-СБ" і апа-

рат "Лібідь" виготовлені за рахунок позабюджетних коштів. Підготовка і запуск також фінансуються з позабюджетних джерел.

Для забезпечення запуску необхідно використання наземних вимірювальних пунктів, що знаходяться у підпорядкуванні Мініборони Росії, залучення особового складу військових частин повітряно-космічної оборони, що експлуатує дані засоби.

Запуск супутника зв'язку "Лібідь" намічений на 27 квітня 2014 року. Про раніше повідомляв голова державного космічного агентства України Юрій Алексєєв.

ХОДОВІ ВИПРОБУВАННЯ

Вийшли в море судна програми "Морський старт"

Плавучий космодром Odyssey і командне судно Commander – вийшли з базового порту Лонг-Біч (США) в Тихий океан на ходові випробування перед наміченим на квітень запуском ракети-носія "Зеніт" із супутником зв'язку EUTELSAT 3B, повідомили у компанії Sea Launch AG.

"Під час ходових випробувань 23-24 січня перевірені всі системи суден, бортове обладнання пускової платформи, їх відповідність необхідним параметрам", – уточнили в компанії.

"Крім того, під час виходу в море проведені тренування з ветеранами та новачками екіпажів

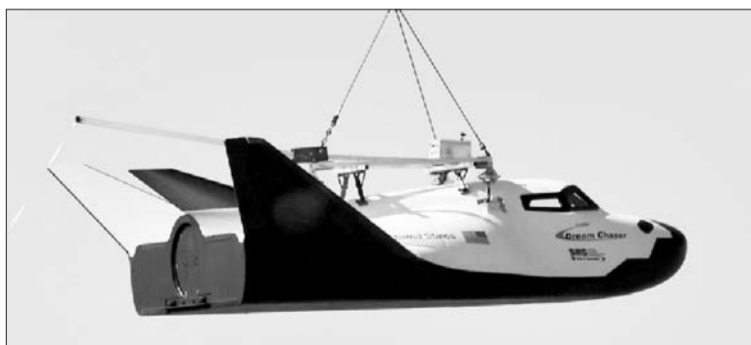
суден з тим, щоб вони отримали допуски до відповідних пускових операцій", – відзначили в компанії.

"Перша в 2014 році пускова кампанія для персоналу програми "Морський старт" розпочнеться в середині лютого", – повідомили в Sea Launch AG.

НА ОРБИТУ

Приватний шатл Dream Chaser відправиться у перший політ у листопаді 2016-го

Компанія Sierra Nevada, яка за підтримки НАСА розробляє міні-шатл Dream Chaser для доставки астронавтів на навколоземну орбіту, домовилася з United Launch Alliance (ULA) про використання ракети "Атлас-5" для першого запуску корабля, наміченого на листопад 2016 року, повідомляє НАСА.

Sierra Nevada поряд з Boeing і SpaceX створюють в рамках програми CScap (Commercial Crew Integrated Capability) пілотовані кораблі, які повинні будуть забезпечити для США власні можливості з доставки астронавтів на МКС. Цього США були позбавлені після закриття програми шатлів. "Боїнг" і SpaceX розробляють кораблі "аполлоновського" компоновання, а Sierra Nevada вирішила використовувати спадщину шатлів. Однак її Dream Chaser буде, на відміну від "старих" шатлів, встановлюватися на ракеті зверху, а не збоку. Це виключає ри-

зик пошкодження корабля фрагментами носія, що призвело до загибелі шатла Колумбія.

Крім того, підписані Sierra Nevada документи передбачають, що для запуску і підготовки корабля буде використовуватися наземна інфраструктура Космічного центру імені Кеннеді, а для посадки – створена для шатлів злітна смуга.

"Це важливий етап на шляху перетворення Центру Кеннеді в пусковий комплекс 21 століття, який обслуговуватиме як приватних, так і державних користувачів", – заявив глава НАСА Чарльз Болден.

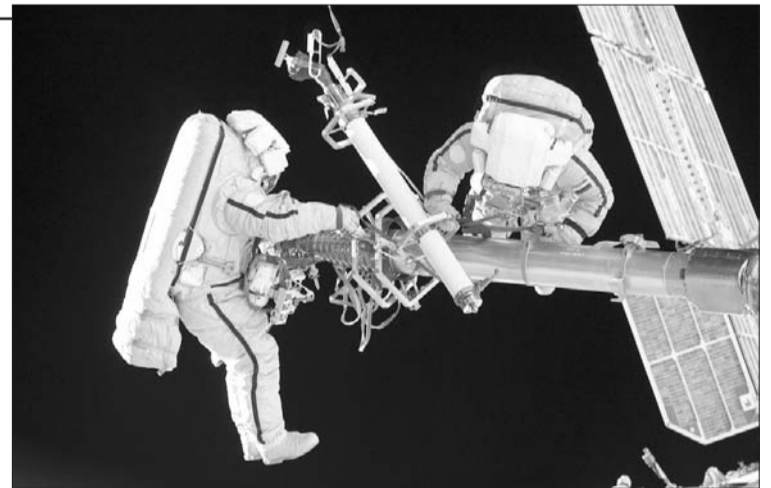
У ВІДКРИТІЙ КОСМОС

НАСА планує на рік п'ять виходів, Росія – чотири

П'ять виходів у відкритий космос з американського сегменту Міжнародної космічної станції (МКС) можуть провести з початку лютого 2014 до лютого 2015 американські астронавти, повідомив представник НАСА.

"У проміжок з лютого 2014 по лютий 2015 року за американською програмою на станції є обсяг робіт, якого вистачить, як мінімум, на п'ять виходів у відкритий космос", – зазначив співрозмовник агентства. Він уточнив, що на початку лютого в Х'юстоні відбудеться спеціальне засідання, на якому будуть визначені і конкретизовані завдання намічених виходів.

Представник НАСА додав, що два перших з п'яти виходів американських астронавтів з МКС у відкритий космос, швидше за все, пройнуть в період між червнем і серпнем 2014 року. Визначено, що одним з пер-

ших завдань стане перенесення дефектного насоса охолодження з тимчасового місця зберігання на зовнішню платформу американського сегменту станції. Раніше там зберігався новий насос, який був встановлений під час позакорабельної діяльності в грудні 2013 року.

Ще три виходи у відкритий космос з борту Міжнародної космічної станції (МКС) можуть бути виконані за російською програмою цього року, перший з них може бути здійснений в серпні, повідомив журналістам керівник Науково-технічного центру РКК "Енергія" Олександр Калері, даючи інтерв'ю під час першого в цьому році виходу в космос з МКС.

"У нас є завдання на три виходи у відкритий космос, але це при готовності матчастини. Поки запланований один вихід, крім сьогоднішнього (під час бесіди у відкритому космосі

працювали космонавти Олег Котов та Сергій Рязанський). У міру готовності матчастини буде прийматися рішення про виконання інших виходів", – сказав Калері.

Планується, що в серпні в космос вийдуть Олександр Сковрцов та Олег Артем'єв – члени екіпажу нової експедиції на МКС, яка відправиться на станцію в березні, уточнив представник РКК "Енергія". Він зазначив, що для них це буде перший у кар'єрі вихід у відкритий космос, вони вже почали готуватися до нього на Землі.

Калері пояснив, що основним завданням серпневого виходу є установка антени з фазованою решіткою. "Антенна – це елемент єдиної командної телеметричної системи, вона призначена для роботи через супутник-ретранслятор. Це завдання перевірки нової радіоної системи", – підкреслив він.

ГЕРОЇ РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ – ЛЬОТЧИКИ АФГАНІСТАНУ

О нём ходили легенды даже среди душманов...

Ровно 10 лет назад, 31 декабря 2004 года, в авиационной катастрофе трагически погиб один из выдающихся советских лётчиков конца двадцатого века, командовавший в своё время в Афганистане вертолётным полком, а после того служивший на руководящих лётных должностях в Главном штабе Военно-Воздушных Сил СССР и, позднее, ВС Российской Федерации. Это – генерал-лейтенант авиации Вячеслав Письменный. Он был одним из 20 лётчиков, получивших за подвиги в небе Афганистана высшую советскую награду – медаль “Золотая Звезда” и звание Героя Советского Союза.

Как и многие россияне с исконно украинскими фамилиями, переселённые во времена царской России или уже при советской власти, Вячеслав Письменный родился и рос далеко от земли своих исторических предков – в Казахстане. Рос в простой рабочей семье железнодорожника в Актобинске.

После окончания средней школы юноша твёрдо принял решение связать свою судьбу со службой в военной авиации.

В 1967 году Вячеслав одел курсантскую форму с лётными погонами и петлицами, а в 1971-ом окончил Сызранское высшее военное авиационное училище лётчиков.

Офицерскую службу лейтенант Письменный начал в одной из строевых частей лётчиком-штурманом вертолёт Ми-8. Затем были другие части и другие должности – командира вертолётной звена, эскадрильи. В 1980 году подполковник Вячеслав Письменный окончил Военно-воздушную академию имени Ю.А.Гагарина.

Дважды, с 1980 по 1981 и с 1984 по 1985 годы, подполковник Письменный находился в составе ограниченного контингента советских войск в Демок-

ратической Республике Афганистан. Совершил более 550 боевых вылетов.

Сослуживцы Вячеслава Михайловича вспоминают, что воевал комполка яростно, но очень грамотно. Он всю свою командирскую жизнь боролся с шаблонами и штампами в лётной работе, зная, что цена этому – жизнь экипажа и успех выполнения боевой задачи.

– Многие помнят его “изобретение” с высадкой десанта на господствующие высоты, – вспоминает один из летавших под его руководством и в ДРА, и, потом, в составе ВВС Центральной группы войск в Чехослова-

Памятник в Кундузе с именами вертолётчиков-Героев Советского Союза, в том числе и Письменного.

Вячеслав ПИШМЕННЫЙ

Я хочу возвратиться с войны
Перелетной израненной птицей,
Но тревожно-короткие сны
Снова гонят меня за границу.
Я хочу возвратиться, но вдруг
Кто-то крепко обнимет за плечи:
– Здесь остался лучший твой друг!
Не надеюсь, что время лечит...
Я хочу возвратиться с войны,
Только память ночами мучит,
И хоть нету за мной вины –
В том виновен я, что живучий...
Лариса Шаголова

тии лётчиков. – До него это никому в голову не приходило. Вертолётчики выбирали для посадок ровные места в низинах – и оказывались в ловушке. Мало того, душманы, быстро изучив их стиль, стали минировать “посадочные площадки”, занимая позиции на соседних возвышенностях для прицельного огня. Тогда Письменный разработал принципиально новую тактику. Правда, она требовала от экипажей ювелирного пилотирования: малейшая неточность, секундная заминка могли привести к губительным последствиям. Чтобы снять все сомнения в реальности манёвра, первым его осуществил сам Вячеслав Михайлович, возглавив группу вертолётчиков с десантниками на борту. Появление его машины на гребне каменистой высоты в тылу противника было как гром среди ясного неба. “Гром” и в самом деле последовал незамедлительно!

Потому и не приходится удивляться легендам об этом офицере.

Потому и не приходится удивляться легендам об этом офицере.

Их пересказывали друг другу не только советские солдаты, но и сами душманы. Тем более, что в легендах правды было гораздо больше, чем вымысла.

Изобретательность в боевых условиях – жизненная необходимость. В обстановке, приближённой к боевой, к этому приходится принуждать. И себя, и подчинённых. И командиру полка это удавалось! Его боевой опыт пополнил золотой фонд советской военной науки.

Указом Президиума Верховного Совета СССР от 5 февраля 1986 года подполковнику Письменному Вячеславу Михайловичу за мужество, отвагу и героизм, проявленные при оказании интернациональной помощи Демократической Республике Афганистан, присвоено звание Героя Советского Союза с вручением ордена Ленина и медали “Золотая Звезда” (№ 11540).

После возвращения из Афганистана отважный офицер-вертолётчик проходил службу в Главном штабе ВВС СССР, а после распада Союза продолжил службу в Вооружённых Силах Российской Федерации.

Заместитель командующего – начальник штаба армейской авиации Сухопутных войск генерал-лейтенант авиации Вячеслав Письменный трагически погиб 31 января 2004 года. Похоронен на Троекуровском кладбище в Москве.

Заслуженный военный лётчик Российской Федерации. Награждён орденом Ленина, двумя орденами Красной Звезды, орденом “За службу Родине в Вооружённых Силах” 3-й степени, медалями.

Підготував Олексій Тригуб.
“Крила України”.

Трудное это дело – “необъявленная” война...

Продовження. Початок в №3.

Одной из проблем при боевых действиях в горно-пустынной местности стала доставка воды вертолетами. Попытки подать воду в резиноканевых бурдюках положительного результата не принесли. При сбрасывании такой емкости с минимальной высоты 10-15 метров бурдюк лопался как стекло.

В ходе операций, в подавляющем большинстве случаев, наиболее широкое применение находили:

– засады, налеты, обходы, подвижное и воздушное минирование местности на вероятных путях отхода и подхода мятежников;

– бомбово-штурмовые удары, которые наносились всеми родами авиации;

– артиллерийский огонь по труднодоступным для техники горным районам реактивными системами залпового огня (РСЗО) – “Град”, “Град-1”, “Ураган” и артиллерийскими системами (2С1, 2С3, 2С4, 2С5, 2А36, 2С7 и др.) с целью поражения отходящих или подходящих групп противника;

– атаки с отходом и маневром на новое направление – для удара по следующему объекту;

– захват высот, нависающих над ущельем;

– массированное применение тактических воздушных десантов во взаимодействии с отходящими отрядами и бронегруппами;

– уничтожение противника путем сплошного прочесывания долин, ущелий (с предварительным захватом господствующих высот) с разных направлений и др.

Наряду с этими приемами вырабатывались и новые, не известные противнику способы действия, что часто вводило его в заблуждение, в конечном итоге обеспечи-

вая успех в операциях.

Значительное место в работе 40-й армии отводилось так называемой охранной деятельности: охране 15-километровых режимных зон, жизненно важных объектов, коммуникаций, а также обеспечению проводки колонн с различными грузами (боеприпасы, горючее, продовольствие и пр.). Всего была создана 21 режимная зона. Главная роль в охране и обороне объектов в системе режимных зон и важнейших коммуникаций отводилась советским войскам. Было создано 862 сторожевых заставы и поста, где были задействованы мотострелковые, воздушно-десантные, специально созданные батальоны охраны. На сторожевых заставах одновременно несли службу 20,2 тыс. человек – офицеров, прапорщиков, сержантов и солдат. Подразделения, находящиеся на сторожевых заставах, менялись через 6 месяцев. Каждая сторожевая застава насчитывала от 20 до 25 человек, оборудовалась для длительного проживания, была подготовлена к круговой обороне. Это была самая изнурительная и тяжелая служба, выматывающая личный состав, особенно в отдаленных точках, морально, физически и психологически. Солдаты на заставах постоянно подвергались нападениям мятежников, страдали от однообразия быта и пищи, нехватки пресной воды, часто болели инфекционными заболеваниями и т. д.

Фактически в Афганистане советским войскам пришлось вести территориальную оборону, а этот вид боевых действий требует соответствующей подготовки, организации и согласования усилий разнородных сил и средств. Вопросам организации и ведения территориальной обороны пришлось учиться в боевой обстановке... Ответственность за охрану и оборону аэродромов, включая Кабульский международный аэро-

порт, возлагалась на советские войска. Здесь также система охраны и обороны создавалась в реальной боевой обстановке, многочисленные диверсионно-террористические группы постоянно стремились нанести удар по аэродромам и авиационной технике. На дальних подступах к аэродрому охрана осуществлялась сторожевыми заставами, удаленными на 15-20 километров, в общей системе охраны режимных зон с таким расчетом, чтобы снижение и заход на посадку, взлет и набор высоты осуществлялись в пределах охраняемых зон. Например, аэродром Баграм охранялся тремя кольцами постов. Внешнее кольцо составляли посты армии ДРА, два внутренних кольца – отдельного батальона охраны (обо) СА.

Это диктовалось серьезной опасностью: ЦРУ по просьбе Конгресса США и с согласия Белого дома направило моджахедам зенитные установки “Эрликон” швейцар-

ского производства, а также зенитные ракеты “Блоупайп” и “Джавелин” производства Великобритании “Ред-Ай” и “Стингер” – США. Кроме этого, бандформированиями широко использовались ПЗРК “Стрела” китайского производства, а отдельные базы и лагеря подготовки мятежников прикрывались зенитными артиллерийскими комплексами С-60 советского и китайского производства. Переносным зенитным комплексом (ПЗРК) 28 октября 1984 года при заходе на посадку в Кабуле был сбит советский транспортный самолет Ан-22 (бортовой – СССР-08837), следовавший из Ташкента. Погибло 240 человек. А в ноябре 1985 года был сбит советский самолет Ан-12, привозивший работников воевоторга. 28 пассажиров (в основном женщины) и экипаж погибли.

Далі буде.

Ігор Чичкань. Людмила Кошелєва.
Підготував до друку Володимир Алексєєв.

ДЕНЬ КАЛЕНДАРЯ

3-9 лютого

3 лютого 1859 р. народився німецький авіаконструктор Г.Юнкерс.

3 лютого 1964 р. народився начальник Житомирського військового інституту ім. С.П.Корольова. Державного університету телекомунікацій, заслужений діяч науки і техніки України, лауреат державної премії України в галузі науки і техніки, доктор технічних наук, професор Ю.Г.Даник.

3 лютого 1982 р. гвинтокрил Мі-26 піднявся на висоту 2000 м з рекордною злітною вагою 57 тонн, екіпаж льотчика-випробувача Г.В.Алфьорова.

3 лютого 1984 р. відбувся запуск МКК "Челенджер" (США), STS-41-B. Вихід у космос Б.Маккенделса та Р.Стюарта для випробування ранцевої системи переміщення в космосі.

3 лютого 1994 р. здійснено запуск МКК "Дискавері" (США) STS-60, у складі екіпажу – С.Крикальов, Ч.Болден, К.Райтерс, Ф.Чанг-Діас, Н.Девіс, М.Сєга.

4 лютого 1899 р. народився вчений та авіаконструктор В.Ф.Болховітінов.

4 лютого 1975 р. прийнятий на озброєння фронтовий бомбардувальник Су-24, одночасно почалася розробка його модернізації.

5 лютого 1889 р. народився авіаконструктор К.О.Калінін.

5 лютого 1919 р. відкрито першу в Європі регулярну пасажирську авіалінію. Німецька компанія DLR виконувала щоденні польоти за маршрутом Берлін – Лейпциг – Веймар на біпланах AEG і DFW.

5 лютого 1954 р. народився начальник Командно-штабного інституту застосування військ (сил) НУО України В.В.Лісневський.

5 лютого 1968 р. народився тимчасово виконуючий посаду начальника ХУПСу А.М.Алімпієв.

5 лютого 1974 р. розпочато дистанційні дослідження Меркурія американською АМС "Марінер-10".

6 лютого 1886 р. народився авіаконструктор Д.П.Григорович, творець першого гідроплана.

6 лютого 1971 р. народився начальник служби РХБЗ та екологічної безпеки ВО(Б)ЗВ штабу КПС ЗС України Д.Р. Сулейманов.

7 лютого 1754 р. запущено модель вертольота М.В.Ломоносова.

7 лютого 1906 р. народився генеральний конструктор дослідно-конструкторського бюро, академік Академії наук СРСР і Академії наук Української РСР, доктор технічних наук, професор О.К.Антонов.

7 лютого 1909 р. народився льотчик-випробувач, Герой Радянського Союзу О.А.Коваленко.

7 лютого 1948 р. відбувся перший зліт бомбардувальника Іл-22 зі стартовими прискорювачами СР-2, В.К.Коккінакі.

7 лютого 1977 р. здійснено запуск КК "Союз-24", В.В.Горбатко, Ю.Н.Глазков.

7 лютого 1981 р. народився директор ДГТЗ та ІФ "УК-РІНМАШ" С.М.Хош.

7 лютого 1983 р. народився командир Вінницького пункту управління командних систем зв'язку та радіотехнічного забезпечення С.О.Єрошенко.

8 лютого 1834 р. народився вчений-хімік та один з піонерів повітроплавання Д.І.Менделєєв.

8 лютого 1909 р. народився льотчик-бомбардувальник, двічі Герой Радянського Союзу В.І.Раков.

8 лютого 1919 р. народився Герой Радянського Союзу К.В.Новосолов.

8 лютого 1919 р. у Франції відкрилася перша пасажирська авіалінія.

8 лютого 1924 р. відбувся перший політ першого вітчизняного пасажирського літака АК-1 В.Л.Александрова, В.В.Калініна і О.М.Черьомухіна.

8 лютого 1929 р. радянські конструктори М.І.Камов та М.К.Скржинський запропонували термін "вертоліт".

8 лютого 1984 р. здійснено запуск КК "Союз Т-10", Л.Д.Кізім, В.О.Соловійов, О.Ю.Атьков.

8 лютого 1999 р. відбувся перший політ пасажирського літака Ту-334 з ТРДД Д-436Т1, екіпаж О.С.Солдатенкова.

9 лютого 1923 р. створено Раду з цивільної авіації. Прийнято постанову "Про покладання технічного нагляду за повітряними лініями на Головне управління повітряного флоту і про організацію Ради з цивільної авіації". Вважається днем заснування цивільної авіації СРСР.

ДО 70-РІЧЧЯ ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ

Роль авіації в операціях по визволенню України

Над Правобережної України

Продовження.

Початок у № 43 (2013) – 3 (2014).

В течение двух недель на земле и в воздухе шли ожесточенные сражения. Части и соединения 2-й воздушной армии наносили удары главным образом по танковым группировкам противника, уничтожали его авиацию в воздухе и тем самым оказали значительную помощь войскам в срыве контрударов противника. Для выполнения этих задач было совершено 4200 самолёто-вылетов, в том числе 2500 по танковым войскам. Лишь ценой больших потерь к 24 января немцам удалось потеснить войска 40-, 38- и 1-й танковой армий на 25-30 км.

Войска 2-го Украинского фронта при поддержке авиации 5-й воздушной армии (командующий генерал С.Горюнов, генерал В.Алексеев, начальник штаба генерал Н.Селезнев) перешли в наступление 5 января 1944 г. в этот день после ожесточённых боёв был освобождён город Бердичев. Ещё через три дня освободили Кировоград. В первые два дня наступления с целью освобождения Кировограда авиация совершила 1100 самолёто-вылетов. Сосредоточение действий всей авиации на узком участке фронта способствовало выполнению задач войск фронта. За успешные боевые действия 1-й штурмовой авиационный корпус, 1-я гвардейская бомбардировочная, 205-я и 302-я истребительные авиационные дивизии получили наименование Кировоградских.

Одновременно с поддержкой войск советские лётчики вели успешную борьбу с немецкой авиацией, пытавшейся задержать наступление войск фронта. 8 января четыре истребителя

под командованием Героя Советского Союза старшего лейтенанта Н.Гулаева, прикрывая войска, атаковали группу до 50 немецких бомбардировщиков и истребителей. Используя облачность, наши лётчики внезапно с первой же атаки сбили четыре самолёта. В этом скоротечном бою Н.Гулаев сбил два немецких самолёта.

Войска 3-го и 4-го Украинских фронтов при поддержке авиации 17-й и 8-й воздушных армий за период с 10 по 16 января вклинились в оборону противника лишь на 5-10 км. Это обуславливалось главным образом значительным некомплектом техники, особенно в танках, и отсутствием достаточного количества боеприпасов, подвоз которых

затруднялся вследствие наступившей распутицы.

К середине января противник продолжал удерживать обширные плацдармы в районах Корсунь-Шевченковского и Никополя. В связи с этим Ставка Верховного Главнокомандования уточнила задачи: 1-му и 2-му Украинским фронтам – окружить и уничтожить противника в районе Корсунь-Шевченковского, 3-му и 4-му Украинским фронтам – развить дальнейшее наступление. Подготовка войск фронтов к новой операции проводилась в период с 12 по 25 января, 2-я и 5-я воздушные армии свои усилия сосредоточивали на направлении главных ударов войск фронтов.

Далі буде.

НЕЗВИЧАЙНІ ЛІТАКИ

Крутая, но, к счастью, так и не взлетевшая "ворона"

Так получилось, что об истребителе "Фокке-Вульф" Та.183, который, по замыслу германского командования, должен был стать основным одномоторным истребителем Люфтваффе, в нашей стране почти ничего не известно даже искущённому исследователю авиации. Этот самолёт никогда не поднимался в воздух, поскольку не был достроен до конца. Тем не менее, его вклад в развитие авиации огромен. Решения, которые были заложены в него, тиражировались затем в тысячах самолётах других стран в течение многих лет.

Его внешние формы, крылья, оперение, воздухозаборник, фюзеляж многократно повторялись затем в других конструкциях. Почти неразличимые между собой для непрофессионального взгляда "братья-близнецы", реактивные истребители конца 40-х – начала 50-х, среди которых МиГ-15 и МиГ-17, F-84 и F-86, "Sabre", Dasault "Ouragan" – все они птенцы его гнезда!

ман в Риме на международной конференции по большим скоростям в авиации опубликовал доклад "Аэродинамические исследования стреловидных крыльев".

Первоначально планировалась установка вспомогательного ракетного двигателя тягой в одну тонну, но оставили только ТРД. Согласно проекту, Та.183 имел крыло размахом 10 м и

Мк108 в передней части фюзеляжа, на "Huckebein" планировалось подвешивать первые в мире управляемые ракеты класса "воздух-воздух" "Ruhrstahl-Kramer" X-4 с дальностью пуска 3-5 км. Наведение ракет осуществлялось пилотом по проводам. Ракеты, предназначенные для борьбы с бомбардировщиками, идущими в плотных боевых порядках, уже были испытаны и готовы к применению. Предусматривалась и бомбовая нагрузка в 500 кг во внутреннем люке внизу фюзеляжа.

Судьба нового "фоккера" была решена в феврале 1945-го на истребительном конкурсе, проводимом командованием Люфтваффе. Он победил своих конкурентов, включая небезызвестный "Мессершмитт" Р.1101 с крылом переменной стреловидности, и получил официальное имя Та.183. Было заказано к строительству 16 опытных самолётов. Первый полёт истребителя планировался в мае-июне 1945-го, а начало серийного производства – в октябре. Однако эти планы так и не сбылись. Немецкая страна истории Та.183 закончилась 8 апреля 1945-го, когда британская пехота захватила заводы "Фокке-Вульф". Достоверно известно, что комплект крыльев для этого самолёта обнаружили советские войска в Берлине в здании имперского министерства авиации. В то время во всех союзнических странах уже работали специальные комиссии по захвату трофейных образцов авиационной техники и научной документации.

В конце 1942-го на фирме "Фокке-Вульф" началась разработка лёгкого маневренного и скоростного реактивного истребителя. Целью проекта было достижение высоких скоростей полёта, поэтому впервые в истории авиации планировалось оснастить самолёт стреловидным крылом. Стреловидные крылья уже не были новинкой для немецких аэродинамиков, ведь ещё осенью 1935-го немецкий ученый А.Бузе-

площадью 22,5 м², длину 9,2 м, высоту 3,86 м. При взлётном весе 4300 кг мог развивать скорость до 955 км/ч на 7000 м, потолок до 14400 м и дальность – 1740 км. До получения официального названия строящийся истребитель получил кличку "Huckebein" по имени мультипликационной вороны, традиционно доставляющей своим оппонентам большие неприятности.

Помимо четырёх 30-мм пушек

Сторінку підготував Олексій Тригуб. "Крила України".

НЕВІДОМІ СТОРІНКИ ІСТОРІЇ

АТОМНЫЙ

Продовження. Початок в №1-2.

В “холодной войне” против СССР использовались все средства давления и, особенно, угроза применения силы. Была создана система военных блоков во главе с США: пакт Рио-де-Жанейро (1947 г.), НАТО (1949 г.), АНЗЮС (1951 г.), СЕАТО (1954 г.), Багдадский пакт (1954 г., преобразован в СЕНТО в 1959 г.), раскинулась сеть американских военных баз по всему миру. Была навязана человечеству безудержная гонка вооружений. Главным и неизменным их назначением было стремление в подходящий момент использовать свои стратегические ядерные силы для нанесения первого ядерного удара по Советскому Союзу. Соответственно разрабатывались планы войны.

Президент Трумэн в 1952 году дважды рассматривал возможность применения атомного оружия против СССР. В меморандуме от 27 января 1952 г. он писал: “... Мы сотрем с лица Земли любые порты или города, которые необходимо будет уничтожить для достижения наших целей”.

Были и другие различные варианты планов. Несмотря на их разнообразие вывески, они имели одну бредовую идею – внезапным ударом застигнуть СССР врасплох и нанести ему невосполнимые потери: уничтожить 30 – 40 % населения и 85 % экономики и энергетики. После ядерного нападения планами предусматривалась оккупация советской территории. Для этой цели выделялись 22 дивизии и 22 авиагруппы, а также специальные части по борьбе с партизанами и подпольными формированиями. Все эти дикие планы строились в момент, когда США были абсолютными монополистами в атомной области, когда им ничто не угрожало и американская территория была практически неуязвимой. Реальная угроза извне вынуждала Советский Союз принимать необходимые меры для своей безопасности.

В последние годы внимание общественности периодически привлекалось к проблеме добывания советской разведкой в 1941 – 1945 гг. атомных секретов. Обозреватели средств массовой информации рассказывали о том, как отечественная разведка смогла проникнуть в атомные лаборатории США и Великобритании и добыть секреты создания атомной бомбы.

Вопрос, конечно, интересный...

Заметим, что в истории о создании первых атомных бомб накопилось много разнообразных мифов. Одним из основных и наиболее часто повторяемых является миф о том, что США создали атомную бомбу, а советская разведка выкрала наиболее ценные американские секреты. Возникает вопрос: почему говорят только о том, что советская разведка украли атомную бомбу у американцев? А занимались ли добыванием атомных секретов разведывательные службы США, Великобритании, Японии, Германии и Франции? Вопрос, конечно, интересный...

Оказалось, что первые статьи, посвященные атомной проблеме и советского “атомного шпионажа”, появились на страницах крупнейших канадских и американских газет еще в начале 1946 года.

Основными действующими лицами этих публикаций стали сотрудники аппарата со-

ветского военного атташе в Канаде полковника Н.Заботина. Именно они были обвинены в проникновении в канадские научные центры, которые работали на американский атомный проект. В феврале 1946 года премьер-министр Канады Маккензи Кинг выступил перед членами парламента и заявил, что русские разведчики похитили секретные сведения об атомной бомбе. Эти сведения были получены от шифровальщика военного атташе лейтенанта И.Гузенко, который предал Родину, покинул советское консульство в Оттаве и сбежал, унося с собой 109 пакетов с документами.

Сообщению Кинга было суждено стать самой важной политической, научной, военной и разведывательной сенсацией XX века. Премьер-министр утверждал, что сотрудники Главного разведывательного управления (ГРУ) Красной армии смогли получить информацию о работе закрытых отделов Монреальской лаборатории, канадских заводов по производству обогащенного урана, узнали технические характеристики секретных атомных реакторов и получили много другой секретной информации.

По данным канадской контрразведки, в руки советских военных разведчиков попала даже схема первой американской атомной бомбы.

Эта сенсация повергла в шок президен-

Президент Д. Эйзенхауэр (слева) принимает отчет от Льюиса Л. Страуса (справа), председателя Комиссии по атомной энергии, по испытанию водородных бомб в Тихом океане (операции Castle, Operation Castle). Снимок от 30 марта 1954 года. Страус настаивал на возобновлении слушаний по допуску Оппенгеймера к секретной работе.

та США Гарри Трумэна и премьер-министра Великобритании Уинстона Черчилля.

В ходе расследования спецслужбы установили, что секрет атомной бомбы стал известен русским до того, как она была создана американцами.

Контрразведывательные службы США, Канады и Великобритании резко активизировали свою деятельность. Проверяли и перепроверяли всех, кто имел хоть какой-то доступ к атомным секретам... За эти годы кто-то был уволен с работы в атомных лабораториях, кто-то был арестован и осужден. Супруги Юлиус и Этель Розенберг были казнены на электрическом стуле.

В ходе длительного расследования вскрылись не только факты разведывательной работы советских спецслужб на канадской территории, но и то, что в создании американской атомной бомбы принимали участие Великобритания и Канада – союзники СССР по антигитлеровской коалиции, а также и то, что атомный проект осуществлялся тайно от Советского Союза.

На протяжении многих лет историки пытаются воссоздать картину появления в руках человека ядерного оружия. Все эти годы проблема “атомного шпио-

Талантливый ученый, Ф. Арденне был любимым физиком фюрера. И именно он стоял во главе большого коллектива немецких и советских физиков, радиоинженеров и даже стеклодувов, создавших технологию производства урана-235, “начинки” первой советской атомной бомбы.

нажа” постоянно присутствовала и до сих пор присутствует на страницах средств массовой информации.

Безусловно, в 1941-1951 годах за атомными секретами гонялись не только совет-

ские разведчики, но и представители других самых сильных разведок мира. Американцы добывали атомные секреты в Германии, Великобритании и Франции, британцы через свою агентуру получали сведения о замыслах и достижениях немецких физиков, немецкие разведчики действовали в СССР и США. Не отставали и японские спецслужбы, проявляя профессиональный интерес к атомным объектам в США и Германии.

Большин успехов в добывании чужих атомных секретов добились американские разведывательные службы. Их агенты добывали сведения об атомных проектах Великобритании, Франции, Италии, Германии, СССР и даже Японии.

Советские разведчики тоже были удачливыми профессионалами. По крайней мере, было бы очень странно, если бы отечественные разведывательные службы не делали того, что делали американцы, немцы или британцы.

Как известно, проблема создания атомного оружия долгое время не давала покоя выдающимся физикам XX столетия Альберту Эйнштейну, Роберту Оппенгеймеру, Вернеру Гайзенбергу, Джону Кокрофту, Игорю Курчатову, Юлию Харитону, Иосифу Нисину, Жолио-Кюри и другим гениям. В своих исследованиях они использовали сведения, добывавшиеся разведчиками.

Некоторые известные физики в 1945 – 1955 годах были зачислены в советские шпионы, подвергались задержаниям, арестам и судебным разбирательствам. К длительным срокам тюремного заключения были приговорены К.Фукс и А. Мэй. В шпио-

наже в пользу СССР обвинялся даже руководитель американского атомного проекта Роберт Оппенгеймер.

Несмотря на исключительно строгие порядки, в системе “абсолютной секретности” генерала Лесли Гровса нашлись слабые места. Советским военным разведчикам удалось найти их, проникнуть в американские лаборатории и добыть точные данные о создании ядерной бомбы.

Академик Юлий Борисович Харитон, который с 1946 года был главным конструктором и научным руководителем работ по созданию советской атомной бомбы, в 1993 году заявил, что “благодаря разведке, из США в руки советских ученых-атомщиков попала схема атомной бомбы. Нашим специалистам пришлось немало потрудиться, прежде чем стало окончательно ясно, что схема не есть дезинформация. И чтобы максимально исключить какие-либо неожиданности, для первого нашего испытания было решено применить именно ее. Это был самый быстрый и самый надежный способ показать, что у нас есть атомное оружие. Таким образом, принятое решение являлось не столько техническим, сколько политическим. Более эффективные конструкции, которые уже тогда виделись советским физикам, могли подождать. Они и отработывались в последующие годы”.

Большое значение в разработке атомной проблематики имели целые тома бесценных документов, таких, например, как отчеты по газовой диффузии, методу выделения урана-235 из природного урана; по использованию урана-235 в бомбе – детонаторе (“Малыш”); по концепции второй атомной бомбы с плутониевым боевым зарядом (“Толстяк”), в то же время разработанной в Лос-Аламосе; по экспериментам, начатым в Харуэлле, а также по ряду других проектов, осуществлявшихся в Великобритании, США и Канаде, переданные советским представителям в 1941 по 1949 год крупным ученым, сотрудником Научно-исследовательского центра по атомной энергии в Харуэлле (Великобритания) Клаусом Фуком.

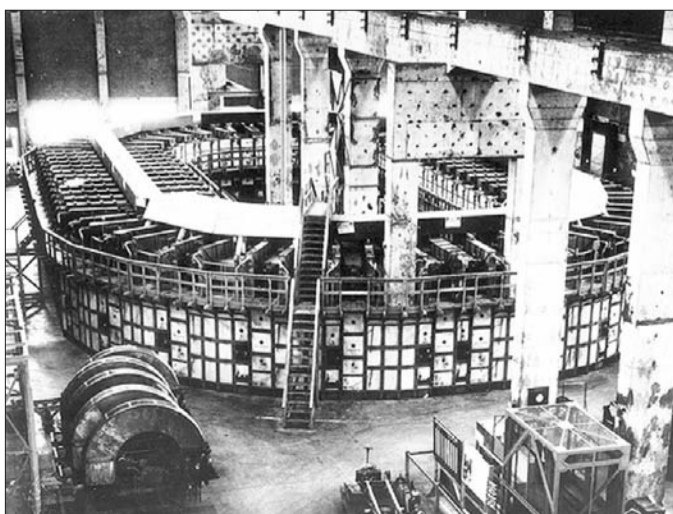
Атомная бомба была создана потому, что нацистская Германия вступила на путь борьбы за гегемонию в мире, и союзники опасались, что немецкие физики сумеют раньше создать это оружие. Поэтому в начале Великобритании, затем Америка и вслед за ними Советский Союз спешно запустили финансируемые государством соответствующие научно-технические программы.

Игор Чичкань. Людмила Кошелева.
Материал сторінки
до друку підготував Володимир Алескссєв.

Уважаемый читатель!

Мы закончили публикацию первой части “Атомного синдрома”, познакомив вас с началом ядерного века.

Вторую и третью часть, в которых мы расскажем о реализации учеными СССР отечественной программы ядерных исследований и создании ядерного щита СССР, вы сможете прочитать в следующих номерах газеты. Следите за публикациями.

Центрифуги “манхеттенского проекта”.

До Дня захисника Вітчизни

Відкрита першість Повітряних Сил з ФУТЗАЛУ на Кубок газети "Крила України" та призи Вінницької спортивної ГО "Обласна федерація футболу"

Участь у першості беруть команди видів Збройних Сил України, вищих військових навчальних закладів, Головного управління розвідки, спортивних товариств і допризовної молоді міста Вінниця

18 лютого 2014

Відкриття змагань 18 лютого о 10.00

Закриття змагань 20 лютого о 12.00

Вінницька спортивна громадська організація "Обласна федерація футболу"

Крила України
На варті неба України!

Загальне керівництво змаганнями здійснює група фізичної підготовки і спорту Командування ПС ЗС України

Головний суддя: Михайло Прозоровський

Блискавична перемога

Молодий український боєць змішаних єдиноборств (ММА) Дмитро Сосновський у блискавичному двобої переміг триразового чемпіона світу з бойового самбо і одного з найтитулованіших російських бійців ММА росіянина Олександра Ємельяненка, брата легендарного Федора Ємельяненка.

Бій, що проходив у Санкт-Петербурзі в рамках турніру "Колізей. Нова історія – II", тривав всього 1 хвилину 45 секунд.

Не гаючи часу, Сосновський відразу повалив Ємельяненка в кутку рингу. Але така зухвалість українця не залишилася без відповіді. Дмитро отримав розсічення голови від удару росіянина. Далі бій продовжи-

вся в партері. Українець спробував застосувати задушливий прийом, однак Ємельяненко зумів вийти з даного положення. Зайнявши верхню позицію, Дмитро почав добивати Ємельяненка. Після серії точних попадань російський боєць постукав по настилу рингу. Рефері зупинив зустріч, присудивши перемогу Сосновському технічним нокаутом.

Перемогли в один укол

Чоловіча Збірна України з фехтування на шпагах здобула перемогу в рамках чергового етапу Кубка світу в Італії. Цими змаганнями, які відбулися в містечку Ліньяно, наші спортсмени відкривали для себе сезон.

Команда у складі Богдана Нікішина, Дмитра Карюченка, Анатолія Герей та Ігоря Рейзліна піднялася на вищу сходинку п'єдесталу пошани, вирвавши у фінальному поєдинку перемогу у команди Польщі в один укол – 17:16. "Бронзу" взяла збірна Франції. На шляху до фіналу наші шпажисти вибили з боротьби команди Казахстану (39:34), Італії (45:35) та Ізраїлю (36:30).

В особистих змаганнях, що передували командному турніру, шанс потрапити в четвірку найсильніших мали відразу двоє українців – Анатолій Герей і Богдан Нікішин. Проте обидва склали зброю у чвертьфіналі.

Герей поступився французу Івану Тревехо (13:15), а Нікішин

– іншому французу Данієлю Жеренту (11:15). Переміг в особистих змаганнях кореєць Чжун Чжин Сун, який виграв фінальну дуель у француза Жана-Мішеля Люсеная – 15:6. "Бронзу" розділили французи Данієль Жерен та Іван Тревехо.

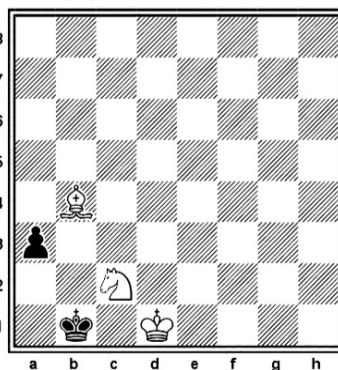
Владислав Дем'яненко. "Крила України".

Випуск №16

Великою популярністю користуються задачі-блоги, у яких ілюзорна гра змінюється в дійсному рішенні. Це наочно можливо продемонструвати в двоходових задачах на кооперативний мат. Нагадаємо любителям шахів – в задачах такого типу починають ходити чорні і допо-

Задача №40

М.Пархоменко
(Друкується вперше)

h≠2* (3+2)

Перевірте розв'язок ("КУ" №3)

Задача №40

1. Сс1! Цугцванг;
1. ... К-f3/g4
2. Фg6()/С:g5/С:f4x.

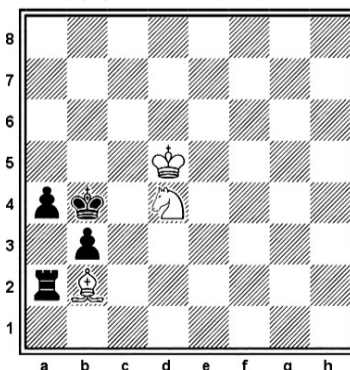
Атака на короля!

магають білим поставити собі мат. Якби перший хід починали білі, то суперник міг би отримати мат, який змінюється при ході чорних. Віднайдіть ці цікаві маневри.

Щоб поставити суперника в безвихідне становище, часто застосовують несподіваний

Задача №41

М.Пархоменко
(Друкується вперше)

h≠2* (3+4)

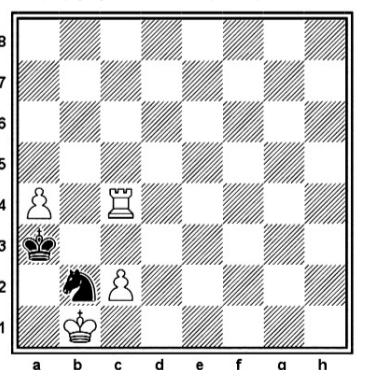
Задача №41

1. Крc4? Сb8!; 1.Фb3? b5!;
1. Фd4! Цугцванг;
- 1...Крb5/Сb8/a5/b5;
2. Фc4/Ф:b6/Ф:a4/Ф:a7x.

хід, який веде до цугцвангу. В результаті такої дії захист чорних "тріщить по швах". Будь-який їхній захисний маневр не рятує позицію чорного короля. Оригінальні двоходові задачі спеціально складені на цугцванг. Знайдіть їх правильні розв'язки.

Задача №42

М.Пархоменко
(Друкується вперше)

h≠2* (4+2)

Задача №42

- 1.Сg5! Цугцванг;
- 1... Сf2+/Сg3/Ch4;
2. К:f2/T:g3/T:h4x.

М.Пархоменко.

ЗАСНОВНИК:
МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ
Свідоцтво про державну реєстрацію
видання: КВ 17301-6071ПР від 17.12.2010 р.
Передплатний індекс 22242.
Газета видається з 27.08.1999 р.
Віддруковано у
ТОВ "Прес Корпорейшн Лімітед".
м.Вінниця, вул. Чехова, 12 А,
тел. (0432) 55-63-97

Рукописи не рецензуються і не повертаються. Редакція може публікувати матеріали в порядку обговорення, не поділяючи точки зору авторів. Автор несе персональну відповідальність за достовірність фактів.
Листування з авторами ведеться лише на сторінках газети. При передруку посилання на "Крила України" обов'язкове.

КОНТАКТИ:
21007 м. Вінниця,
вул. Червоноармійська, 105
тел: 067-587-02-96,
0432-59-62-26,
факс: 0432-59-60-48
Електронна адреса:
krula_ukr@ps.mil.gov.ua
krula_ukr@ukr.net

Головний редактор
М. ПОПЛАВСЬКИЙ
Заст. головного редактора: С. Клименко.
Відповідальний секретар: О.Олександрович.
Дизайн та верстка: Н. Ярмілко.
Літературний редактор: О. Уретій.
Тир. 17333 Зам. № 142203.
Перший редактор Сергій Свенцицький

	Англійська міра довжини	Марка радянського літака	Марка літака	Нижній поверх у театрі	Ріка в Сибіру	Український письменник
Країна-виробник			Югославський маршал			Російський чорноморський курорт
	Польський авіаконструктор	Кассіус Клей		Озеро у Франції		Радянський кулемет
		Країна-виробник		Нота		Український поет та державний діяч
		Марка літака				Ранг
	Британське авто	Марка пістолета				Український поет та державний діяч
						Ранг
Місто в Болгарії						Український поет та державний діяч
Майстер повітряного бою	Огорожа з лози, пліт	Древня тибетська народність		Країна-виробник		Отруйна змія
		Південний плід				Видатний німецький фізик
						Штат у США
	Радянський важкий танк	Британське авто	Градоначальник Константинополя	"Літаюча тарілка"	М'який низький табурет	
Штурмові загони нацистів	Збройні сили					Країна-виробник

Велика трагедія кохання

Наближається День святого Валентина. День, коли закохані виявляють особливі знаки уваги. І не дивно, адже кохання – почуття, яке приносить відчуття щастя кожного дня. Так воно є сьогодні. Так було споконвіків. Час зберіг для нас чимало історій про це почуття. Й одна з них – про Ромео та Джульєтту.

Немає іншого такого твору в світовій літературі, що настільки добре передає ідеалістичну пристрасть молодих сердець, як трагедія кохання В.Шекспіра. А чи знаєте ви, що італійці, британці, іспанці, французи стверджують, що ця історія сталася саме в їхніх країнах? Між тим, у Львові й досі жива легенда про те, що реальні Ромео і Джульєтта мешкали саме тут.

...У Краківському передмісті міста Лева в італійській сім'ї Мікелліні підростав хлопчик Ромуальдо, у сім'ї українських ремісників – дівчинка Пелагія. Дві родини підтримували добросусідські стосунки. Коли діти піросли, вони захопилися одне одним, почали зустрічатися. Ромуальдо освідчився дівчині в коханні. Пелагія відповіла взаємністю. Молоді люди почали мріяти про весілля. Розповіли про почуття батькам. Але юнак належав до католицької сім'ї, а дівчина ходила до православної церкви. У тодішньому Львові закоханих, якщо вони належали до різних конфесій, засуджували, а нерідко й

страчували. Але у Краківському передмісті до цього ставилися поборливо. Пристрасті розгорілися, коли родини Ромуальдо та Пелагії почали наполягати на вінчанні в храмі своєї конфесії. Спочатку сусіди розсварилися, а потім побилися. Наречені перестали зустрічатися.

Ромуальдо відрадили до Венеції, звідки юнак повернувся за півроку. Львів був охоплений чумою. Серед хворих була й Пелагія, яка незабаром померла. Згодом з'ясувалося, що Ромуальдо також захворів. Тоді він замовив два однакових надгробки — для себе та Пелагії. Попросив прикрасити їх зображеннями двох сердець, оповитих лавровими гілками, та написом: "Тих, кого любов навіки з'єднала, не здатна розлучити навіть смерть".

А потім купці, з якими подорожував Ромуальдо, розповіли цю історію в далекій Італії, і вже з італійських новел матеріал запозичив Вільям Шекспір та створив свою безсмертну трагедію. Так розповідає легенда...

Підготувала Оксана Уретій.

ВІДПОВІДІ НА СКАНВОРД В №3

Т	Л	О	Б	Р	Е	Д	Н	А	Т
А	Р	І	У	П	О	К			
О	Б	І	Л	О	С	Т	О	К	
Є	Н	А	М	А	Х	О	А		
Т	П	Е	Д	А	Ф	Е	Й	Х	О
К	У	П	А	Л	А	С	П	І	О
К	Е	М	Ь			С	О	С	Е
Н	А	Л	І	М		Т	О	Л	С
А	З	Р	А	Ц		Л	Е	О	П
А	П	А	Ч	Л		Л	І	Р	Т
З	А	Л		А	П	А	М		А
К			А	Н	А	С	А	Л	Ь
			А	Д	Я	Л		К	А
			І	Р	Е	Я	І	Л	А
			С	К	А	Й	Р	Е	Й
			С	К	А	Й	Р	Е	Й

А В Т О Д Р О М

Революція у стилі Volvo

Не секрет, що Детройтський автосалон вже традиційно виступає своєрідним законодавцем світової автомоделі. Саме сюди, у Сполучені Штати Америки, де автомобіль – це своєрідний культ, а кількість автівок на душу населення перевищує усі допустимі межі скромності, найвідоміші бренди звозять свої кращі доробки та демонструють тенденції розвитку марки. Концерн Volvo також не став винятком і представив в Детройті концепт XC Coupe.

Дизайн Volvo завжди був по-європейськи консервативно-стриманим. Але не цього разу. Як стверджують у компанії, проєкт XC Coupe, насамперед, доводить прагнення Volvo здійснити певну революцію у стилі бренду, абрис якого згодом стануть невід'ємною частиною усього модельного ряду шведського автовиробника. Крім цього, XC Coupe – друга із трьох моделей, яка покликана продемонструвати універсальність нової платформи SPA (Scalable Product Architecture).

Незважаючи на три двері, чотири посадкових місця й приземлений профіль, у

плані дизайну новинку можна розглядати і як праобраз нового покоління розбагато більшого позашляховика XC90, дебют якого відбудеться в рамках Паризького автосалону у вересні. Форма решітки радіатора, Т-подібні світлодіодні фари й задні ліхтарі абсолютної неймовірної форми, жовтогарячі накладки переднього й заднього бамперів, 21-дюймові колісні диски та безліч інших деталей зроблять XC90 просто неповторним.

Про інтер'єр поки що жодних відомостей окрім того, що в XC Coupe, так само як і в XC90, встановлять тачскрін у стилі

планшета, що стане серцем нової інформаційно-розважальної системи Sensus Connected Touch на базі OS Android, здатної завантажувати будь-які додатки. Ну і, насамкінець, – про безпеку, яка є визначальною для шведського бренду. На переконання розробників, це буде одна із найбезпечніших моделей, що можна зустріти на дорозі. Тут і система автоматичного ухилання авто від перешкоди, функція автоматичного гальмування з визначенням пішоходів у темряві, й можливість руху за попередньою автівою в автоматичному режимі.

Сергій Клименко. "Крила України".

ФОТОФАКТ

У Воронежі з'явився авіаційно-космічний підземний перехід

Портрет Юрія Гагаріна в скафандрі, космічні кораблі, супутники, літак, вертоліт... Цікаві авіаційні графіті "оселились" у підземному переході у місті Воронежі (Російська Федерація). Там же можна почитати і про запуск в космос першого космічного корабля, вихід людини у відкритий космічний простір та інші віхи освоєння Всесвіту.

Розмалювали підземний перехід працівники Воронежського механічного заводу, таким чином нагадавши усім, що країни колишнього Радянського Союзу є передовими в освоєнні космосу.

Підготувала Анастасія Олехнович. "Крила України".

Крила України

ПЕРЕДПЛАТА

Видання можна передплатити у відділеннях зв'язку. У каталозі видань України на 2014 рік передплатний індекс – 22242 на сторінці 60

Оплата здійснюється платіжним дорученням (для колективних передплатників) та поштовим переказом (для індивідуальних передплатників).

Вартість передплати на 2014 рік:
71 грн. 04 коп. – на 1 рік.;
35 грн. 52 коп. – на 6 міс.;
17 грн. 76 коп. – на 3 міс.;
5 грн. 92 коп. – на 1 міс.

Вартість одного примірника – 1 грн. 37 коп.

ПЕРЕДПЛАТА